

Kranjski taborniki pripovedujejo, da so jih ljudje v Belgiji na vsakem koraku obdajali z izrazi sožalja zaradi nesrečnega potresa v Skopju — Na najvišji gori v Belgiji, ki ni niti gora niti vrh — Prijatelji narave tudi v tujini niso samotarji

Vrnjen obisk

SKUPINA TRIINDVAJSETIH gorenjskih tabornikov se je pred dnevi vrnila iz Belgije, kjer so preživeli del počitnic v pravem taborniškem vzdušju. Videli so veliko sveta. V skopih dveh tednih so si ogledali vse najpomembnejše znamenitosti Belgije, imeli pa so še čas, da so se srečali s tamkajšnjimi ljudmi in običaji.

Belgijsko glavno mesto Bruselj je bila prva postaja na njihovi poti. Na sliki jih vidimo pred ostanke znane svetovne razstave, pred Atomium. Obiskovali so bivša nemška nacistična taborišča, nacionalne spomenike, pogovarjali so se s socialistično mladino in bili gostje mladih delavcev v njihovem letovišču ob francosko-belgijski meji. Belgijska obala pa ni tako topla kot naša in morje je včasih prav hladno. Spustili so se tudi v premogovnike in se povzpeli na najvišji hrib, ki je v primerjavi s Smarjetno goro pravi pritlikavec.

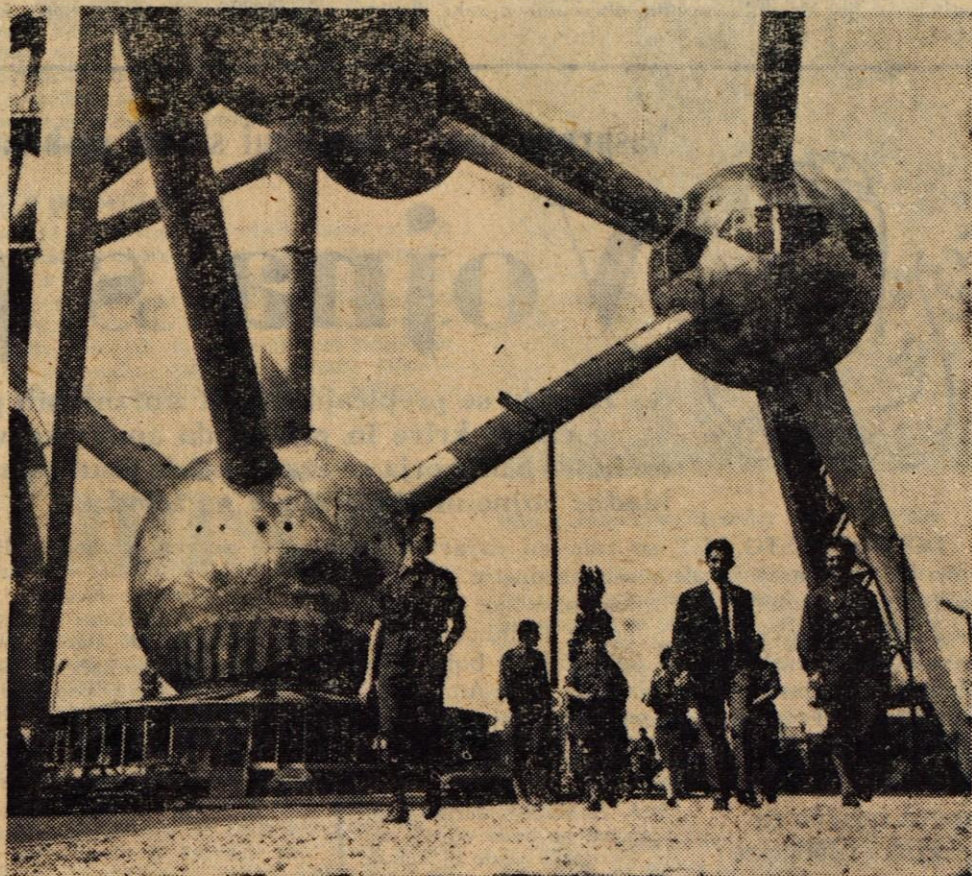
Primož Zontar

Besede delavca

Sedanji obisk premiera Hruščova v Jugoslaviji so s številnimi izjavami podprli tudi mnogi sovjetski ljudje. Tako je Fjodor Bašejkin, delovodja v kolhozu »Mamljutki« dejal:

»Kot vojak sem bil v vojni mitraljezec. V tem času sem veliko bral o junaški borbi bratskih jugoslovanskih narodov in o njihovih hrabrih partizanih. To je bilo v času moje mladosti pa bi želel, da bi bilo naše prijateljstvo vedno mlado in iz leta v leto trdnjše.«

PISMO IZ LA CIOTAT

VITEZI NA MORJU

V francoskem mestecu La Ciotat, kjer je prebivala nekaj tednov tudi mladina iz Kranja, prirejajo vsako leto dvoboje na morju

V FRANCOSKEM MESTECU La Ciotat vreme še vedno ni najboljše. Vendar slabo vreme ni bila ovira za ogled nešteti znamenitosti, ki so nam jih razkazovali gostoljubni Francozi.

Dvoboj na vodi

V dneh občinskega praznika so nas najbolj pritegnile borbe na vodi. Na posebnih borbenih čolnih, na zelo visokem kljunu, stoje s kopjem oboroženi »vitezi«, ki imajo nalogo svojega enako napravljenega nasprotnika s kopjem zadeti v poseben ščit in ga z visokega mesta pahniti v morje. Skoraj vsako srečanje dveh čolnov se običajno konča z neprijetno kopeljo šibkejšega borca v morju, če ne vzdrži spretnejšega sunka nasprotnika.

Razen te zabave je bilo še obilica drugih pripomočkov za razvedrilo. V predmestju so v ta namen postavili celo mesto — zabavišče.

V ladjedelnici

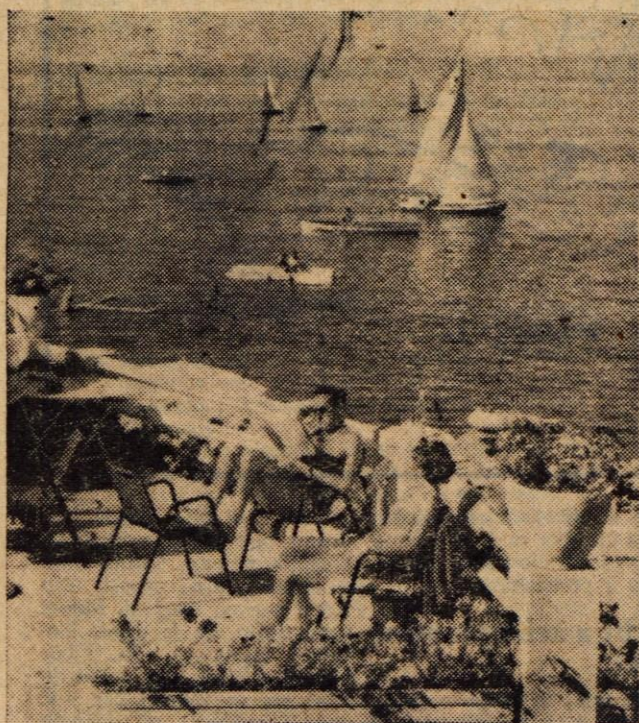
Ogledali smo si tudi največjo ladjedelnico v okolici, ki zaposluje 1500 delavcev in ima v gradnji štiri velike prekoceanske ladje, med njimi tudi 248 m dolg tanker.

Morje in vino je tukaj zelo povezano. Zato ni bil prav nič čuden skok iz ladjedelnice v vinarsko zadrugo La

Cadiere, kjer smo se izkazali s strokovnimi izjavami. Ta dan smo doživeli še večje presenečenje. V goste nas je povabil lastnik neke slaščičarne, ki nas je iz prijateljstva do naše države odlično pogostil.

Sprejem za občinske veljake

Pred odhodom smo se gostoljubnemu mestu odložili s sprejemom. Vse smo pripravili sami: okrepčila in kulturni spored. Veljaki mesta z županom Graillem so bili presenečeni nad našimi sposobnostmi. To je bil zadnji dan sprostitve, preden nas je prišla potovalna mrzlica.

Okolica francoskega mesta La Ciotat se je v zadnjih letih spremenila v morsko letovišče, kamor prihajajo na počitnice številni domači in tuji turisti

Zaznamovano dekle

CHRISTINE KEELER, 21-letna Angležinja, ki si je s svojim »sladkim življenjem« nakopala med Londončankami veliko nasprotje in sovražnic, je morala zapustiti frizerski salon, v katerem so ji do sedaj stregli. Stranke so podjetnika postavile pred dejstvo: v salonu več ne marajo sedeti skupaj z lahkimi dekleti. Frizer je zapleten primer rešil tako, da bo Christino friziral na domu.

Rakova pojedina

NA SPREJEMU, ki ga je v čast britanskega premiera Macmillana priredil ob nedavnem obisku na Švedskem švedski premier Erlander, so britanskemu gostu ponudili tudi rečne rake. Macmillan se je izkazal kot dober jedec te jedi. Lotil se je rakov kar z rokami in z velikim tekom. Gostitelj se je Macmillanovemu obračunu z raki sladko smejal.

REKLISO...

»DVA SPORNA KAMNA ločita danes Ameriko od Evrope: atomske rakete in piščanci.«

Edgar Pisani, francoski minister kmetijstva

»V POLITIKI moramo vedeti kaj hočemo, pa tudi izkoristiti moramo znati to, kar vemo.«

dr. Robert Klaus, bivši avstr. fin. minister

»DEMANTI JE začasno zanikanje neke vesti, ki bo že naslednji dan priznana kot dejstvo.«

Richard Crossman, član britan. parlamenta

»BREZ PREVAJAVCEV bi življenje na svetu zamrlo v trenutku.«

P. J., predsednik britanske zveze prevajavcev

»POLITIK DANASNJICE se mora za naklonjenost pri občinstvu boriti z istimi sredstvi kot filmske zvezde.«

Johann Mayer, nemški publicist

»NIC NI slabšega za književnika, kot če njegova prva knjiga postane »bestseller«.

Erich Maria Remarque, nemški književnik

Nasprotja med zahodnimi silami prihajajo na dan v trgovini

Vojna s piščanci

Na Zahodu se prepirajo zaradi zmrznjenih piščancev — Nemci se ne čutijo krive in pišejo, da ameriška vlada s sekiro lomi orehe — Nasprotja so zrasla na de Gaulloovem zelniku — V času hladne vojne ni nihče mislil na želodce

dom uporabila republikanska opozicija, da bi se prikazala kot edini zaščitnik ameriških farmarjev. Borba za glavo ameriških farmarjev je vedno zelo ostra. Če pa bi pustile evropske vlade, bi si nakopale na glavo nezadovoljstvo njihovih kmetov. V Nemčiji volitve niso daleč. De Gaulle ima s svojimi kmeti težave že brez volitev. Francoski kmetje skladajo na ulicah svoje kmetijske prešežke, ker jih ne morejo prodati.

DOLGO VRSTO LET so zahodni državniki z mirnimi živci usklajevali svoja nasprotja. Napeto mednarodno vzdušje jim ni dovoljevalo, da bi se med seboj sporekli. Zdaj, ko je »hladna vojna« nekoliko popustila, pa se že oglašajo bolj sproščeno in brez potrpljenja. Najprej so se Američani spoprijeli s Francoji glede raket, zdaj pa so na vrsti piščanci. Zmrznjeni piščanci so sprožili pravo gospodarsko vojno.

je sedaj na vrsti gospodarstvo. Največji potrošniki ameriške perutnine so Nemci. Toda vojna s piščanci je menda zrasla na de Gaulloovem zelniku, ki tako hoče evropsko gospodarstvo popolnoma iztrgati iz ameriške odvisnosti. To naj bi bil seveda

dice. Ameriško kmetijstvo ustvarja precejšnje viške.

Ob nedavnem obisku ameriškega senatorja Fullbrighta v Bonnu, je ameriški senator povedal Adenauerju v oči, da brez ameriških piščancev v Evropi ne bo v Evropi ameriških vojakov. Po tem razgo-

Zaprto tržišče za ameriške piščance

Enotnost zahodnega sveta ta so v teh dneh pošteno oslabili zmrznjeni piščanci, ki so jih ZDA v velikih količinah izvažale na evropsko tržišče. Med Američani in njihovimi evropskimi zavezniki je nastal oster spor glede carin, s katerimi šest držav — članic Skupnega tržišča štiti svoje kmetijske izdelke pred ameriško ponudbo, kar je seveda najbolj prizadelo ameriški izvoz piščancev v Zahodno Evropo.

V ameriškem senatu so bile »zmrznjenim piščancem« posvečene burne seje. Nekateri senatorji so trdili, da se ob tem vprašanju nemara lomi atlantska zvestoba. Nemški časopis »Der Spiegel« se je o vojni s piščanci norčeval: »Tako kot šo leta 387 goske na rimskem kapitolu opozorile pospane Rimljane na napad Kelto, tako so sedaj piščanci predramili ameriške senatorje.«

S sekiro nad orehe

Zastoj v prodaji ameriških piščancev je razburil tudi ameriško vlado. Iz Bele hiše so opozorili šest zahodnoevropskih držav, da bodo zvišali carine za izdelke, ki jih te države izvažajo v

ZDA, če vlade ameriškim piščancem ne bodo odprle meje. Evropske vlade bi morale do 15. oktobra spustiti zvišane uvozne carine na prejšnjo raven. Kratek rok za premislek je seveda najbolj preteč za francosko vino in sir ter za nemške »volkswagen«. Odločnost ameriške vlade, da z vsemi silami brani piščance, je povzročila skrb v Zahodni Evropi. Se posebej pa bi ta ukrep prizadel Zahodno Nemčijo, ki je hkrati največji uvoznik perutnine in največji izvoznik industrijskega blaga v ZDA. Berlinski listi so prizadeto opisali spor: »Mi smo z Ameriko začeli vojno s piščanci, Američani pa so takoj sprožili težko topništvo. Münchenski list »Süddeutsche Zeitung« pa se je hudomušno obregnil: »Ameriška vlada se s sekiro spravlja nad orehe«.

Piščanci niso vojaki

Ameriška vlada ve, da piščanci Evropi niso tako potrebni kot ameriški vojaki, pa kljub temu vztraja pri svojem. Izvoz zmrznjenega kokošjega mesa v ameriški zunanji trgovini ne pomeni večje postavke. Zmrznjena perutnina je za Američane dobila simbolični in prestižni pomen: za politiko

prvi začetek, da se ameriškim kmetijskim izdelkom postavi umetni carinski zid, ki ga ne bi mogli prebiti.

Znano je, da skoraj tretjino ameriških kmetijskih izdelkov za izvoz prodajo šestim evropskim državam, ki so za nemške »volkswagen«. članice Skupnega tržišča. Če bi se ta trg ameriškega kmetijstvu odvzel, bi to utegnilo imeti dalekosežne posledice.

voru se je kancler potožil: »Tega človeka zanimajo samo piščanci, kakor da bi bil trgovec s perutnino.«

Skrbi z zelenjavnimi viški

Za zdaj ni mogoče priseči, kdo bo popustil v svojih zahtevah. Če bi Kennedyjeva demokratska stranka popustila, bi to s pri-

Vendar bi bilo morda pretirano piščancem pripisovati prevelik pomen. Kljub temu da odnosi niso rožnati, niso videti preveč tragični. Mnogi ugotavljajo, da je usoda človeštva visela na niti, nihče ni razmišljal o želodcih. Zdaj pa so želodci čez noč postali važnejši od mnogih drugih problemov, ki obdajajo naš svet. To je — pravijo — dober znak za človeštvo.

ZE V LJUBLJANI so nas opozorili, da na Portugalskem ne bomo smeli zapustiti ladje, ker so portugalske oblasti pred leti prepovedale jugoslovanskim državljanom vstop v katerokoli luko na portugalskih tleh, pa tudi v njihovih kolonijah. Žal nam je bilo, da ne bomo mogli videti mesta, ki nas je močno zanimalo. Še podnevi smo se približali Lizboni od morja po reki Tejo navzgor. Uro in pol pred pristankom v lizbonski luki smo dobili na krov tudi pilota. Prijazen človek, poln humorja, ki nam je razen tega, da je varno peljal ladjo k mestu za pristanek, obenem tudi razlagal razne zgodovinske znamenitosti, ki jih že na tem delu poti ni bilo malo, tako da smo se nazadnje že nekako pomirili s tem, da ne bomo videli središče mesta.

Oslarija

V krajšem razgovoru je prijazni pilot (ki pa je bil obenem prvi in zadnji te vrste, kar smo jih srečali na Portugalskem) označil ukrep o prepovedi izstopa za vse jugoslovanske državljane z eno samo besedo, ki pa je kar zadoštila povedala. Dejal je kratko: »Oslarija«. Povprašali smo ga še, kako bi se dalo ukreniti, da bi morda kljub vsemu lahko prišli z ladje, pa nam je dejal, da realnih možnosti ni, da pa lahko

računal je po angleški funt na osebo. Ker smo pristali, je obljubil izposlovati dovoljenje šefa policije.

Nič kaj prepričani v izpolnitev njegove obljube smo se poslovili in si ogledovali življenje na naši ladji, ki se je prihodom portugalskih državljanov precej popestrilo.

Dva policaja v svetlomodrih uniformah sta zavzela našo ladjo. Prvi je pazil na ladji, da se kdo ni približal izhodnemu mostičku, drugi je hodil po obali in pazil, da ni kdo stopil na ladjo, če ni imel dovoljenja. Prvi je bil na moč podoben Haškove Svejku. Rdečeličen, trebušast, na levi roki mu je visela zlata verižica z zlato ploščico, na kateri je po vsej verjetnosti moralo nekaj pisati, dva prstana na rokah, od žepa na prsih uniforme pa do epoletke na levi rami, mu je prav tako visela verižica, ki bi tudi lahko bila zlata. Pod pazduho je imel paket, velik za pol škatle za čevlje, zavrt v lep bel papir. Nosil se je imenitno in ko je opazil, da ga ogledujemo z neskritim zanimanjem, ni svoje elegancije povečal ne zmanjšal, ampak je ostal umirjen in stražil dalje.

Zmaj v pristanišču

Druhi je bil suhljat in z očali. Kakor prvi je bil tudi ta oborožen s pištolo in gumijevko ter s paketom pod pazduho, prav tako v belem papirju, samo da je bil manjši. Kasneje se je izkazalo, da sta oba nosila s seboj malico. Z malo vode, ki sta jo dobila pri ladijskem kuharju, sta malico takoj po odhodu šefov v mirnem koticu pospravila. Suhljati policaj ni

Zmaj v pristanišču

zavisi marsikaj od tega, kakšne vrste bo agent, ki bo prišel na ladjo, ker bi morda le lahko z dobro voljo in posebno naklonjenostjo kaj dosegel. Obljubil nam je posredovanje, mi pa smo z nestrpnostjo pričakovali, kdaj bomo trčili ob kamniti rob pristanišča, kjer se takoj vzpne na ladjo policijski agent skupno z agentom, ki za stopa koristi Jugolinije in skrbi za natovarjanje in iztovarjanje. Kakih 500 metrov daleč stran smo zagledali z visoko mrežo ograjen prostor, ki smo se mu bližali. »To bo gotovo za nas!« smo pomislili in obenem že napravili križ čez načrte, da bi konec koncev lahko tudi pobegnili z ladje, če bi ne dobili dovoljenja.

Policija se predstavi

Običajni vzkliki, kričanje pilota in kapitana, ki je imel za to zelo primeren glas, in že smo bili privežani v lizbonski luki. Po mostu so se spravili na ladjo težko pričakovani gosti. Kakšni le bodo? Pilot se je prikazal na krovu in mi pomignil. Takoj sem vedel, kdo je policijski agent in da naj stopim k njemu ter mu razložim našo željo. Na oko ga ni moč prepoznati, ker nastopa v civilni obleki. Tokrat pa je imel nasprotno z izkušnjami v preteklosti popolnoma spodoben obraz. To se mi je zdelo še celo sumljivo, pa kaj hočeš — vprašati je treba. »Oprostite, pet jugoslovanskih študentov nas je. Potujemo v Antwerpen, pa bi radi pogledali tudi Lizbon!«

Govoril sem angleško in to je dobro učinkovalo, toda pri besedici »jugoslovanskih« je šinila policijskemu agentu čez obraz temna senca.

»Zelo težko bo, gospod! Kakor veste je naša vlada prepovedala...«

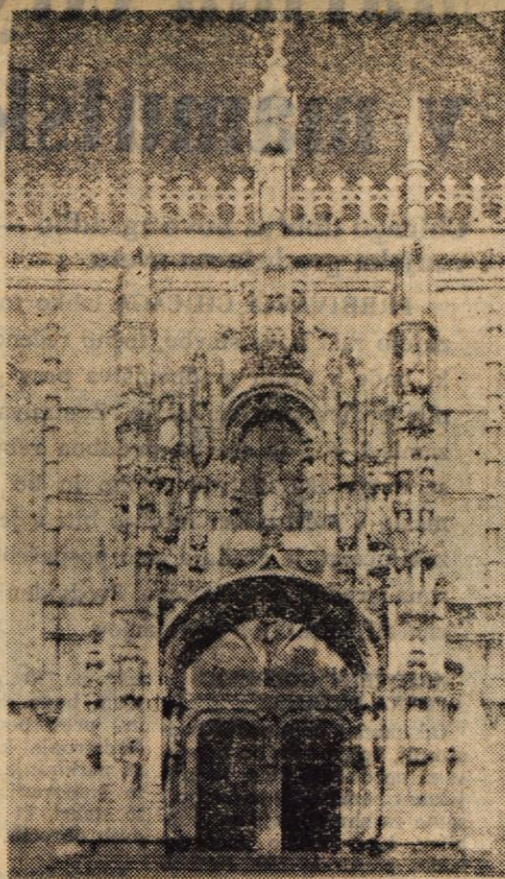
Ni dokončal, ker smo mu dali vedeti, da smo s tem že seznanjeni. Mož je bil napravljen precej gizdavo in zdelo se mi je, da bi se vseeno moralo nekaj izveči iz njega, vsaj piškavo obljubo, če ne drugega.

»Poslušajte,« sem nadaljeval, »vem, da je to zelo težko, toda slišali smo, da bi lahko šli v spremstvu v zaprtem avtomobilu. Pripravljeni smo plačati.«

Agent je nato na hitro izračunal koliko pride na osebo ta varianta ogledovanja mesta. Na-

kar nič skrival nerazpoloženja do nas. Ves čas svojega straženja na obali je zvijal neko vrstico. Od daleč nismo mogli ugotoviti, kakšno delo naj bi to bilo in čemu ga opravlja. Moram pa reči, da je delal vztrajno kako uro in pol in odmotaval klubčič, dokler se ni prikopal do cilja in to je bil — otroški zmaj, ki je padel v pristanišče.

V Lizboni je noč padla na zemljo precej kasno. Na morju smo še ob 9. uri videli sonce. Trda tema pa se je naredila šele okoli desete ure. Vrvež na ladji se je umiril. Policaja sta pomicala in se spravila na ladjo na velik koc, kjer sta počivala družno s šefom. Vsi trije so bili na zadnjem delu ladje, tako da niso imeli pregleda nad tem, kar bi se dogodilo na prednjem delu. Tiho in oprezno sem se splazil po stopnicah naprej. Ogledoval sem si teren. Nisem zaupal policijskemu agentu in sem si hotel na lastno pest ogledati Lizbono, vsaj ponoči. Privežani smo bili kakih 30 metrov od mrežaste ograje tik ob cesti, po kateri je vozil mestni avtobus. Deset metrov stran od ladje so bili naloženi do pet metrov visoki kamniti bloki, ki

Portal samostana Mosteiro dos Jeronimos

so verjetno čakali na prevoz. Bili so idealno kritje za begunca. Raztezali so se prav do ograje, tako da bi jo lahko preskočil. Oseka je napravila svoje, tako da je bil rob ladje le slab meter nad robom obale. Moral bi se sicer vrniti pred plimo, ker drugače ne bi mogel na ladjo drugje kot po mostu mimo policije. Stopil sem v kabino da bi se napravil. Spotoma sem srečal tretjega oficirja in ga vprašal, kaj se lahko zgodi, če te ujamejo pri begu z ladje ali na povratku.

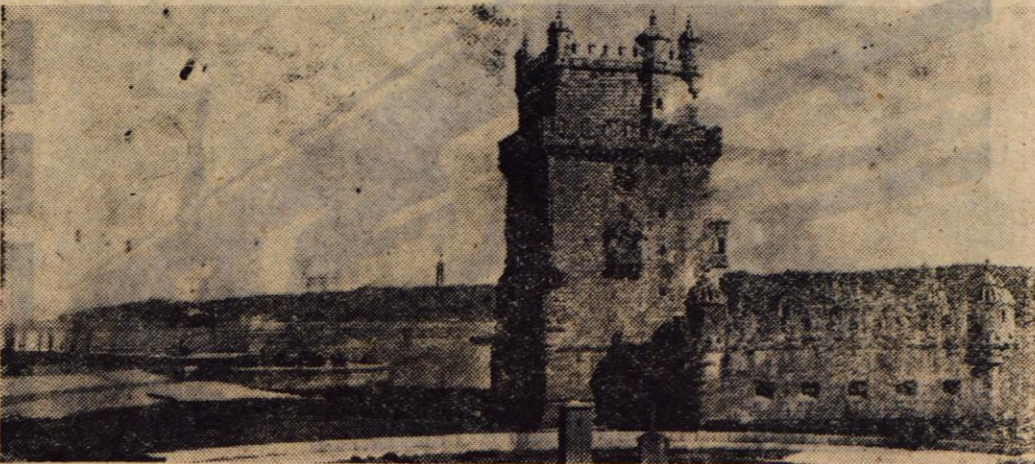
»Ladja plača globo!« je odgovoril kratko, vendar tako, da se mi je zdelo, da ta globa ravno ne more biti majhna.

»Koliko?«

»Zavisi od okoliščin. Nekaj tisoč dolarjev najmanj!«

To mi je popolnoma ohladilo glavo in spremenilo načrte. Pomiril sem se z usodo in postavil vse upe na nič kaj dosti obetajočo obljubo policijskega agenta, da nas bo z avtom in policijskim spremstvom z angleški funt spravil v mesto. Odšel sem spat.

Mito Trefalt

Torredel Belem ena najbolj zanimivih in najbolj ohranjenih znamenitosti Lizbone, ki ga imenujejo tudi mojstrovina vojne arhitekture

Marina City – mesto v mamutskem stolpu

Chicago dobiva novo zgradbo — Največja železobetonska stanovanjska gradnja na svetu

PREBIVAVCI CHICAGA lahko to poletje opazujejo rast nove stavbe, točno rečeno dveh stavb, ki bodo v svetu gradbeništva prav gotovo pomenile svojevrstno senzacijo. Zanimiva je že sama zamisel, saj je stavba podobna rebrasti cevi, ki se dviga 180 metrov visoko in bo predstavljala mesto v mestu. Ker morajo biti v jeseni vsa dela zaključena, je gradnja zelo pospešena in organizirana izredno sistematično. Predvideni stroški bodo znašali 36 milijonov dolarjev.

ARHITEKT GOLDBERG POZNA POTREBE

Od skupaj šestdesetih nadstropij, kolikor jih bo tak cevasti nebotičnik imel, je projektant namenil 19 nadstropij samo za shrajevanje avtomobilov, kjer jih bo naenkrat lahko parkiralo 500. Naslednje, dvajseto nadstropje, je prav tako namenjeno za avtomobile, le da bodo tu razni servisi za oskrbovanje, pralnice in skladišni prostori.

Sele sedaj pridejo na vrsto prebivavci sami, saj je naslednjih 40 nadstropij namenjeno za stanovanja. Ta bodo visoko nad cestnim hrupom, prahom in izpušnimi plini z lepim razgledom na mesto. Razvrščena so okoli osrednjega jaska s premerom 10 metrov. Debelina njegovih zidov se od 76 cm pri dnu

žoji na 30 cm pri vrhu. V njem bodo dvigala, stopnice in preskrbovalne naprave. Nadstropja, ki so namenjena za parkiranje avtomobilov in za stanovanja so podprta s 16 stebri, ki so razvrščeni v dveh obročih.

VSAK DRUGI DAN NOVO NADSTROPJE

Občudovanja vredna je do skrajnosti pretehtana in skrbna organizacija dela, ki ne prenese nobenih zastojev. Betonirajo začnejo betonirati novo nadstropje ob 6. uri zjutraj. Opoldan pridejo tehniki, ki kar na svežem betonu pripravljajo vse potrebno za gradnjo novega nadstropja. Ob 14. uri so svoje delo končali delavci za postavljanje jeklenih ogradij in ob petih popoldne se poslovijo tudi

betonirji. Nato pridejo delavci, ki ponoči opravijo vsa groba elektro-inštalaterska in kleparska dela. Ob šestih zjutraj pride naslednja skupina električarjev, ki uredijo napeljavo, obenem pa začnejo betonirati stebre in ploščo za naslednje nadstropje. Vsi nosilni elementi, kot na primer stebri in stene, so iz normalnega betona, dočim so vmesne stene pri parkirnih prostorih in v stanovanjih vstavljene iz lažjega betona. Za enkrat imajo v načrtu izgradnjo 60 nadstropij, možnost pa je, da nadgradijo še 40 nadstropij.

ZA ZABAVO JE POSKRBLJENO

Ob prostem času bodo imeli prebivavci vrsto možnosti, da se razgibajo in razvedrijo. V okviru stavbe že gradijo pristanišče, kjer bo prostora za 700 čolnov in se bodo njihovi lastniki lahko prevažali po Chicago River. Za športno udejstvovanje bo na razpolago umetno drsališče, ki bo odprto skozi celo leto, in 34 kegljišč. V povezavi z zgradbo pa je v načrtu še gledališče s 1200 sedeži.

Na vrhu stavbe bo postavljena 134 metrov visoka televizijska antena, tako da bo celotna gradnja merila 314 metrov.

Okrogla 60-nadstropna nebotičnika, ki ju gradijo v Chicagu, hitro rasteta. — Na sliki je dobro viden okrogel jasek, po katerem bodo hitela dvigala. Okoli njega nastane vsaki drugi dan novo nadstropje. Levo spodaj pod obema nebotičnikoma gradijo pristanišče za 700 čolnov in umetno drsališče

ZANIMIVOSTI

Plošče za TV posnetke

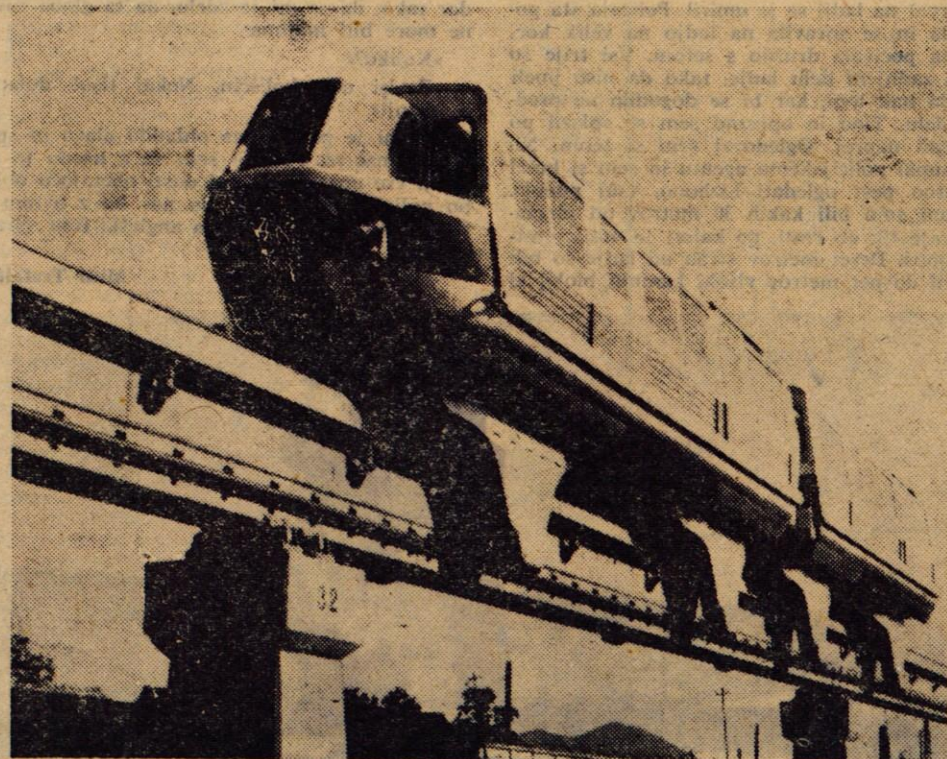
NEKI MLADI angleški inženir trdi, da je izumil gramofonsko ploščo, na kateri so poleg zvoka posneti tudi filmski posnetki. Za to tele-ploščo, kakor jo izumitelj imenuje, je potreben specialni gramofon, katerega se lahko priključi na navaden televizijski sprejemnik. Med poslušanjem glasbe se bo na televizij-skem ekranu lahko videle slikovne posnetke. Iznajditelj tudi trdi, da tovrstne plošče ne bodo dražje od navadnih.

Plastični materiali v gradbeništvu

ZE VELIKO angleških gradbenih podjetij uvaja pri svojih gradnjah plastične materiale pri tistih elementih, kjer je do sedaj prevladoval pretežno les. Vrata, okna in tla iz plastičnih mas imajo vrsto prednosti pred »klasičnimi« lesenimi, predvsem so odpornejša proti raznim vremenskim vplivom, proti staranju in ognju. Vrata iz plastičnih materialov stanejo v našem denarju približno 7000 dinarjev.

Nadzvočno potniško letalo

V WASHINGTONU so sporočili, da bodo ZDA kmalu dobile svoje prvo nadzvočno potniško letalo. Ta »kmalu« se sicer nanaša na leto 1967, vendar se po izjavi predstavnika zvezne letalske agencije FAA že dogovarjajo z nekaterimi letalskimi tovarnami, ki naj bi predložile svoje projekte za tako letalo. Poudarjajo, da mora biti to letalo dvakrat hitrejšo od zvoka, to se pravi, da mora leteti 2400 km na uro. V svoj trup naj bi sprejelo 160 potnikov, preletelo pa naj bi razdalje 6400 km.

Japonska enotirna železnica je že v prometu in povezuje mesto Nikko ki leži severno od Tokia in Kirifuro. Vagoni se premikajo s pomočjo kovinskih koles, ki so obložena z gumo. Železnico je gradilo šest japonskih in dve ameriški tvrdki

Razlike in skupni cilji

Mladi Kranjčani v Oldhamu II.

PO ŠTEVILNIH in raznovrstnih vtisih prvih dni počasi vedno bolj prodiramo v način življenja naših gostiteljev Angležev, tako javnega kot zasebnega. Seveda se najpodrobneje seznanjamo s sistemom organiziranja mladine, ki je zelo razvejan in raznolik. Odkrivamo mnoge razlike na vseh področjih, obenem pa tudi vedno nove stične točke in skupne cilje: včasih se nam zdi, kot da si vsi prizadevamo doseči isti cilj (srečo vsakega človeka), le da ubiramo različna pota — drugič pa se spet ostro zavemo, da so to vendarle drugačni ljudje v drugačnem družbenem sistemu. Vendar pa vsa ta spoznanja samo krepijo vezi med nami in zaupanje v možnost resnično širokega sodelovanja in globokega prijateljstva.

Ogled starega rimskega obzidja v Yorku in drugih zgodovinskih znamenitosti v tem starem mestu je prijetno napolnil naš »dan zgodovine«

V tovarnah in med mladino

15. avgust: Obiskali smo tovarno »Platt Brothers & Co.«, največjo in eno najstarejših tovarnih strojev v Oldhamu, obenem pa eno največjih tovarnih tekstilnih strojev na svetu. Ogled obratov, ogled šolskega centra v podjetju in razgovor o sistemu priučitve delavcev in šolanja kvalificiranih in visokokvalificiranih kadrov so bili ne samo zanimivi, ampak v marsikakem pogledu tudi poučni.

Popoldne si nas je polovica ogledala tiskarno in uredništvo časopisa »Oldham Chronicle«, druga polovica pa nekatere šole (danes teden obratno). »Oldham Chronicle« izhaja vsak dan razen nedelje v nakladi 48.000 izvodov (vse tri dnevne izdaje vedno prodajo — in to na področju, kjer živi vsega 200.000 ljudi), poleg tega pa izdajajo tudi sobotno športno prilogo in tedenski list (sobota, 30.000 izvodov). Med obiskom smo spremljali celotni proces od sprejema zadnje novice preko stavljenja do njenega natiska v zadnji večerni izdaji. Po ogledu tiskarne (kakšna brzina povsod!) smo se prijetno pogovorili z lastniki tega časopisa, ki je že preko sto let v rokah družine Hirst in ki zastopa liberalno politiko (»Tako smo lahko vedno v opoziciji proti vladi,« so pripomnili v šali).

Zvečer smo bili v mladini centru v Cannon Streetu, ki je v rokah mestnega odbora za vzgojo (gospod Watt) in na katerega so vsi najbolj ponosni. Tu se namreč zbirajo huligani, torej najbolj problematična mladina, ki jo postopoma »ukrotijo« (v centru gojijo predvsem razne športe) in vključujejo v normalno družabno življenje. Pravijo, da traja taka prevzgoja povprečno okoli štiri leta in vsi so se strinjali, da ta center izredno uspešno opravlja svoje delo.

16. avgust: Končno imamo prosto v mestu, da se malo ogledujemo po trgovinah in manjših ulicah izven centra ter po parkih, kjer odkrivamo nove značilne koticke in poglede. Popoldne pa obisk vzorno urejeni tehnični šoli (Technical College), ali bolje tistemu njenemu delu, ki se je že preselil v novo zgradbo. Posebno naši tekstilci so navdušeni nad delavnico tekstilnega oddelka, vsi pa občudujemo laboratorij oddelka za elektriko, ki je res odlično opremljen in urejen. Zanima nas tudi sistem študija, ki se v veliki meri odvija v večernih urah, v prostem času študentov, ki so redno zaposleni.

Zvečer pa eno najprijetnejših in najzanimivejših doživetij: obisk različnim mladinskim centrom. V majhnih skupinah se spoznavamo z ljudmi in ureditvijo mladinskih centrov in klubov vseh vrst — od tistih, ki jih je ustanovil mestni odbor za vzgojo, do onih, ki jih vodijo cerkvene organizacije. Izredno zanimiv in prijeten večer, za katerega nam je žal, da se ne podaljša pozno v noč!

Rugby in angleški domovi

17. avgust: Danes smo prvič v življenju gledali rugby — prijateljsko srečanje med moštvo (13 igravcev) Oldhama in bližnjega Rochdalea (zmagali so naši z 29:13), ki je otvorilo novo sezono. Zanimiva igra (čeprav ne tako hitra kot nogomet), toda tudi precej ostra (enega so odpeljali v bolnišnico, kapetan zmagovitega moštva pa na koncu ni mogel na tribuno, ker ni mogel govoriti — izbili so mu zobe ... prijateljska tekma!).

18. avgust: Danes je nedelja in zato prost dan, se pravi brez uradnih obiskov. Zato pa smo bili vsi povabljeni na domove k družinam najrazličnejšega družbenega položaja. Čeprav so šli nekateri na dolge izlete, vse do morja, do Liverpola, medtem ko so drugi ostali ob zakurjenem kamini (precej hladno je!) in se pogovarjali — pa je bil to za vse zelo zanimiv in prijeten dan. Vsekakor je to odlična zamisel, ki jo moramo izvesti tudi mi, kadar nas bodo obiskali mladi Oldhamci!

Angleško nacionalno oblačilo

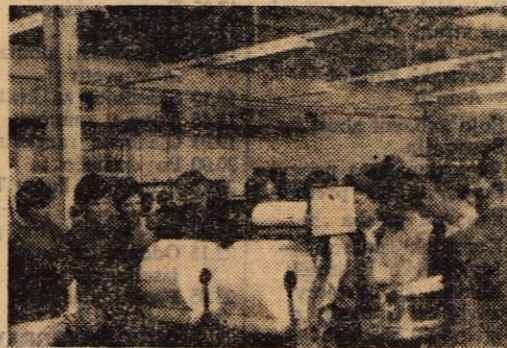
19. avgust: Popoldne obisk v tovarni »Pakamacs«, ki je prva in največja tovarna plastičnih dežnih plaščev (iz polivinilskih in nylon materialov, izdeluje pa tudi konfekcijo) v Evropi in

verjetno sploh na svetu (30.000 na teden; izvažajo v vse države, razen v Jugoslavijo). Vsak je dobil za spomin dežni plašč.

Nato kosilo v »Rotary Clubu«, najbolj ekskluzivnem klubu v mestu (izključno moški, iz vsakega poklica samo eden — članstvo je priznanje visokega družbenega položaja). Prijetno, zanimivo in zelo angleško.

Zvečer smo obiskali oldhamski enoti mornariškega podmladka (Oldham Sea Cadets Corps), v kateri upokojeni mornariški častniki učijo fante med 12 in 18 letom ravnanja ladje (tako imenujejo tudi zgradbo, v kateri so) in vsega na njej, predvsem pa discipline in življenja v družbi.

20. avgust: Dopoldne smo obiskali Mestno podjetje za potniški transport (230 avtobusov, skoro izključno dvonadstropnih, 900 zaposlenih, od tega 650 soferjev in sprevednikov, 150 pa zaposlenih v delavnicah), ki nam je nato priredilo

Med najbolj zanimive obiske doslej sodi vsekakor obisk izredno dobro opremljene tehnične šole (Technical College) v Oldhamu

slovesno kosilo v Mestni hiši. Mimogrede: na tem kosilu se nam je še naprej porušila slika o hladnosti, zadržanosti, nedostopnosti Angležev, s katero smo prišli sem!

Potem pa nas je prvič sprejel sedanji župan, gospod Broadbent (svečani sprejem bo jutri zvečer) in nam s svojim tajnikom razkazal Mestno hišo ter nam razložil makete novega mestnega centra z novo Mestno hišo in trgovskim centrom, nove tehnične šole in novih stanovanjskih naselij. Čez nekaj let Oldhama skoraj ne bo več prepoznati!

Za prijeten zaključek dneva smo zvečer v zelo lepo urejenem centru oldhamskih skavtov okoli »tabornega ognja« peli njihove in naše pesmi in nasmejali taborniškimi skečem.

Dušan Ogrizek

Skupina kranjskih mladincev, ki je letos obiskala bratsko mesto Oldham pred svojim domom Castleshaw (vodja skupine Stane Božič, dopisnik RTV Ljubljana Boštjan Pirc, ki snema filmsko reportažo za ljubljansko televizijsko hišo)

Radijski spored

OD 10. AVGUSTA DO 16. AVGUSTA 1963

Poročila poslušajte vsak dan ob 4.05, 5.05, 6.00, 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SOBOTA — 31. AVGUSTA

SOBOTA — 31. avgusta	čestitajo in pozdravljajo
8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji	15.35 Violinist Dejan Bravničar
8.35 Dvajset minut ob glasbenem avtomatu	16.00 Vsak dan za vas
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani	17.05 Gremo v kino
9.10 Lepe melodije	17.50 Hitri prsti
9.25 Klavirski kvintet v A-duru	18.00 Aktualnosti doma in v svetu
10.15 Pojo zabavni zbori	18.10 Skladbice za kratek čas
10.25 Simfonija	18.45 Novo v znanosti
10.55 Vsak dan nova popevka	19.05 Glasbene razglednice
11.00 Pozor, nimaš prednosti	20.00 Po domače...
12.05 Zabavna glasba	20.20 Primer za Paula Tempa
12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Mirko Peternel: Nasveti živinorejcev z vidika trgovine z živino in mesom	21.00 Za konec tedna ples
12.25 Domači napeti za prijetno opoldne	22.15 Oddaja za naše izseljence
13.30 Od popevke do popevke	23.05 Plesna glasba
14.05 Znamenite operne vloge v interpretaciji jugoslovanskih pevcev	
14.35 Naši poslušavci	

NEDELJA — 1. SEPTEMBRA

6.30 Napotki za turiste	20.40 Zabavni orkester
8.00 Mladinska radijska igra	Les Baxter
8.40 Jutranji koncert naših solistov otroških pesmi	20.50 Sportna poročila
9.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — I.	21.00 Iz galerije opernih likov
10.00 Se pomnite, tovariši...	22.15 Skupni program JRT
10.30 Pisano glasbeno dopoldne	23.05 Plesni zvoki
11.30 Nedeljska reportaža	
11.50 Tisoč pisanih taktov za dober tek	
12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — II.	
13.30 Za našo vas	
14.00 Koncert pri vas doma	
14.15 Operne melodije	
15.15 Godala v ritmu	
15.30 Danes popoldne	
19.05 Glasbene razglednice	
20.00 Pod lipco zeleno...	

PONEDELJEK — 2. SEPTEMBRA

8.05 Pri vodnjaku na gori	poslušati?
8.30 Glasba ob delu	15.15 Zabavna glasba
8.55 Za mlade radovedneže	15.40 Literarni sprehod
9.10 Glasbena oddaja za otroke	16.00 Vsak dan za vas
9.25 Ponedeljkovo dopoldne ob narodni pesmi	17.05 Glasbene uganke
10.15 Skladbice Iva Petriča	18.00 Aktualnosti doma in v svetu
10.35 Naš podlistek	18.10 Pisana paleta
10.55 Vsak dan nova popevka	18.45 Na mednarodnih križpotjih
11.00 Pozor, nimaš prednosti	19.05 Glasbene razglednice
12.05 Zabavna glasba	20.00 Melodije za predvečer
12.15 Kmetijski nasveti	20.45 Kulturni globus
12.25 Domači napeti za prijetno opoldne	21.00 Skupni program JRT
12.45 Igra Pihalni orkester LM	23.05 Ples do polnoči
13.30 Z zabavno glasbo na obisku v Pragi in Budimpešti	
14.05 Morda si želite to	

TOREK — 3. SEPTEMBRA

8.05 II. dejanje opere »Gorenjski slavček«	17.05 Koncert po željah poslušavcev
8.35 Plesna ansambla Jiri Kalasek in Anželo Baldi	18.00 Aktualnosti doma in v svetu
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani	18.10 Planinska oddaja
9.10 Mojstri simfonije	18.45 S knjižnega trga
9.45 Klavir v ritmu	19.05 Glasbene razglednice
10.15 Operetne melodije	20.00 Orkestra Mantovani in Gino Mescali
10.35 Madrigali mojstra Monteverdija	20.20 Radijska igra
10.55 Vsak dan nova popevka	21.05 Serenadni večer
11.00 Pozor, nimaš prednosti	21.45 Zabavni ansambel Mojmir Sepeta
12.05 Zabavna glasba	22.15 Skupni program JRT
12.15 Kmetijski nasveti	23.05 S popevkami po svetu
12.25 Domači napeti za prijetno opoldne	
12.40 Finale opere »Carostelec«	
13.30 Za odhiti in razvedrilo	
14.05 Dva današnja virtuozna	
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo	
15.15 Zabavna glasba	
15.30 V torek na svidenje	
16.00 Vsak dan za vas	

DRUGI PROGRAM

SREDA — 4. SEPTEMBRA

8.05 Opera in balet	16.00 Vsak dan za vas
8.55 Otroške razglednice	17.05 Promenadni koncert
9.10 Glasbena oddaja za otroke	18.00 Aktualnosti doma in v svetu
9.25 Popevke v sredo dopoldne	18.10 Od skladatelja do skladatelja
10.15 Romantični trio za klarinet	18.35 Suita za klarinet in godala
10.30 Človek in zdravje	18.45 Ljudski parlament
10.40 Narodne pesmi iz Romunije	19.05 Glasbene razglednice
10.55 Vsak dan nova popevka	20.00 Gledališki ravnatelj — opera
11.00 Pozor, nimaš prednosti	21.10 Zabavni orkestri tega tedna
12.05 Zabavna glasba	22.15 Stara in nova klasika
12.15 Domači napeti za prijetno opoldne	22.50 Literarni nohturno
12.45 Makedonski zvoki	23.05 Zaplešite z nami
13.30 Pojo francoski operni pevci	
14.05 Mali koncert zabavne glasbe	
14.35 Balkanski plesi	
14.47 Mezzosopranska Gloria Dewi zapoje sedem španskih pesmi	
15.15 Zabavna glasba	
15.40 Amaterji pred mikrofonom	

DRUGI PROGRAM

ČETRTEK — 5. SEPTEMBRA

8.05 Simfonična suita »Pojeta Vice Vukov in Marjana Deržaj«	16.00 Vsak dan za vas
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani	17.05 Iz del Ludvika van Beethovna
9.10 Vesele počitnice	17.35 Zabavne melodije
9.35 Popevke in ritmi Latinske Amerike	18.00 Aktualnosti doma in v svetu
10.15 Četrtekov dopoldanski operni spored	18.10 Turistična oddaja
10.55 Vsak dan nova popevka	19.05 Glasbene razglednice
11.00 Pozor, nimaš prednosti	20.00 Skupni program JRT
12.05 Zabavna glasba	20.45 Igra orkester Jackie Gleason
12.15 Kmetijski nasveti	21.00 Literarni večer
12.25 Domači napeti za prijetno opoldne	21.40 Kratek koncert Acija Bertoničja
12.45 Trije samospjevi Josipa Pavčiča	22.15 Skupni program JRT
13.30 Od tod in ondod	23.05 Plesna glasba
14.05 Pričjubljani operni samospjevi	
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo	
15.15 Zabavna glasba	
15.35 Orkestralni zvoki	

DRUGI PROGRAM

PETEK — 6. SEPTEMBRA

8.05 Iz starejših slovenske glasbe	18.10 Zabavna ruleta
8.30 Igrajo veliki zabavni orkestri	18.45 Iz naših kolektivov
8.55 Pionirski tednik	19.05 Glasbene razglednice
9.25 Petkov dopoldanski simfonični koncert	20.00 Zabavni orkester RTV Ljubljana
10.15 Od popevke do popevke	20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled
10.35 Naš podlistek	20.30 Chopinov nokturno
10.55 Vsak dan nova popevka	21.00 Petnajst minut z zabavnim orkestrom RTV Beograd
11.00 Pozor, nimaš prednosti	21.15 Oddaja o morju in pomorščakih
12.05 Zabavna glasba	22.15 Skupni program JRT
12.15 Kmetijski nasveti	23.05 Simfonija št. 2 v A-duru
12.25 Domači napeti za prijetno opoldne	
12.45 KZRTV Ljubljana poje pesmi raznih narodov	
13.30 Koncertantne skladbe Lucijana Marije Škerjanca	
14.05 Lepe melodije	
14.35 Skladbe za igranje in petje	
15.15 Napotki za turiste	
15.20 Lahka glasba	
15.40 Od Volge do Dona	
16.00 Vsak dan za vas	
17.05 Dragulji iz oper	
18.00 Aktualnosti doma in v svetu	

DRUGI PROGRAM

televizija

SOBOTA — 31. avgusta

RTV Ljubljana
16.30 Prenos športnega dogodka
RTV Zagreb
19.30 Zagrebški tednik JTV
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 S kamero po svetu
RTV Beograd
21.00 Celovečerni film RTV Ljubljana
22.30 Zgodba iz serije »Nič ena«
RTV Zagreb
23.00 Poročila

NEDELJA — 1. septembra

RAV Zagreb
10.00 Kmetijska oddaja
11.15 Prenos športnega dogodka
Evrovizija
16.00 Prenos svečane proslave ob 100. obletnici RK
RTV Ljubljana
16.45 Prenos športnega dogodka
JTV
20.00 TVV dnevnik
RTV Zagreb
20.45 »Ponavadi neznani lovci« — italijanski film
22.15 Poročila

PONEDELJEK — 2. septem.

RTV Ljubljana
19.30 »Denis in televizor« — zabavna zgodba za otroke
JTV
20.30 Tedenski športni RTV Ljubljana
20.45 »Sinji dan« — TV drama
RTV Beograd
21.45 »Hajd na roglj, momče« — spored narodnih pesmi
21.15 Poročila

PETEK — 6. septembra

Evrovizija
17.30 Svetovno prvenstvo v smučanju na vodi
JTV
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
RTV Beograd
20.45 »Veliko pričakovanje« — angleški film
22.15 Poročila

kino

Kranj »CENTER«

31. avgusta zahodno nemški film MOJA NEČAKINJA TEGA NE DELA ob 18. in 20. uri, premiera ital. barvnega CS filma SIGFRID ob 22. uri
1. septembra zap. nemški film MOJA NEČAKINJA TEGA NE DELA ob 18. in 20. uri
2. septembra ital. barvni CS film SIGFRID ob 18. in 20. uri
3. septembra ital. barvni CS film SIGFRID ob 18. in 20. uri
4. septembra ital. barvni CS film SIGFRID ob 18. in 20. uri

Kranj »STORŽIČ«

31. avgusta zahodno nemški film MOJA NEČAKINJA TEGA NE DELA ob 14. uri, ameriški CS film OSAMLJENI SO HRABRI ob 16. in 18. uri
2. septembra premiera ital. filma VSE V ROK SLUŽBE ob 16. in 20. uri, italijanski barvni CS film NOČ VELIKEGA NAPA ob 16. uri
3. septembra ital. film VSE V ROK SLUŽBE ob 16., 18. in 20. uri
4. septembra nemški barvni film NASVIDENJE FRANCISKA ob 16. in 20. uri, italijanski film VSE V ROK SLUŽBE ob 18. uri

Strazišče »SVOBODA«

1. septembra zahodno nemški film MOJA NEČAKINJA TEGA NE DELA ob 16. uri, angleški VV film NEUKROT-LJIVI ob 20. uri
4. septembra angleški film HAJKA ob 20. uri

Letni kino »PARTIZAN«

1. septembra ameriški CS film OSAMLJENI SO HRABRI ob 20. uri
2. septembra angleški film HAJKA ob 20. uri
3. septembra angleški film HAJKA ob 20. uri
4. septembra ital. film VSE V ROK SLUŽBE ob 20. uri

Naklo

1. septembra ital. barvni CS film NOČ VELIKEGA NAPA ob 16. in 19. uri

Jesenice »RADIO«

1. do 2. septembra ameriški VV film KRVNIK IZ NEVADE
3. do 4. septembra nemško-italijanski film MARINA
5. septembra ameriški barv. film BORBA ZA OBSTANEK

Jesenice »PLAVZ«

1. septembra nemško-italij. film MARINA

športne prireditve

ODBOJKA

Jesenice — v okviru republiške lige za ženske bo jutri ob 10. uri na igrišču pod Mežakljo prvenstveno srečanje med ekipama kranjskega Triglava in Jesenic.

Kamnik — Dvoboj prvega kola II. republiške lige za moške med kranj. Triglavom in Kamnikom bo jutri ob 10. uri na igrišču v Kamniku.

KOŠARKA

Ljubljana — V drugi tekmi jesenskega dela republiške lige bo kranjski ligaš danes zvečer nastopil v Ljubljani proti Slovanu, mladinke Triglava pa bodo gostovale v Jaršah, kjer se bodo pomerile z istoimensko ekipo v okviru okrajne lige.

MOTOKROS

Tržič — Na ljubeljski progi za motokros bodo jutri ob 14.30 druge dirke z mednarodno udeležbo. Razen naših vozačev so se za tekmovanje prijavili še Avstrijci, Madžari in vozači iz Sovjetske zveze.

NOGOMET

Kranj — Jutri ob 16.30 bo na stadionu nogometna tekma tretjega kola slovenske lige med domačim Triglavom in drugim moštvom Maribora. Predtekma mladincev bo ob 15. uri.

ATLETIKA

Kranj — Jutri ob 9. uri bo na novem stadionu atletski miting Triglava in atletskih sekcij okoliških telesnovzgojnih društev. Miting bo veljal tudi kot tekmovanje za pokal Slovenije.

Jesenice — Danes ob 16. uri bo na jeseniškem kopališču pionirski plavalni četverboj z udeležbo članov Triglava, Bleda, Radovljice in Jesenic.

turistični informator

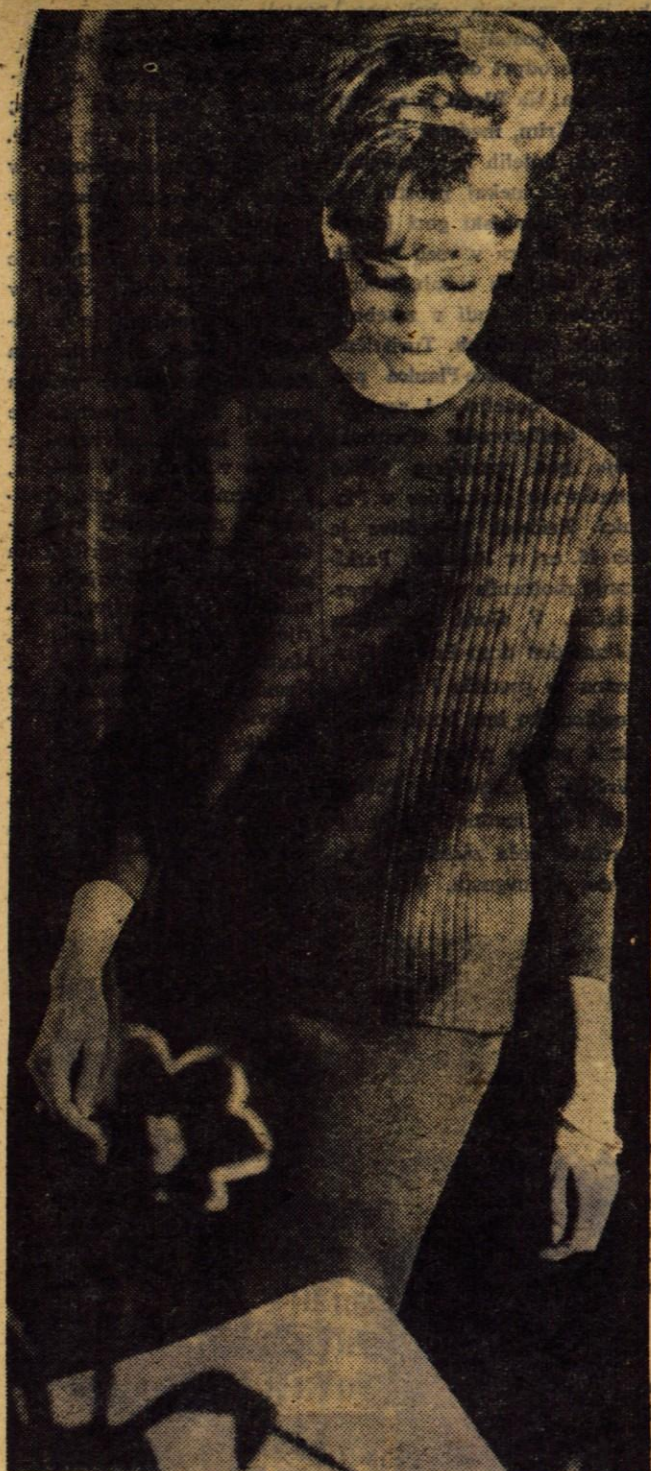
GORENJSKO TURISTIČNO OBMOČJE

V Bohinju sta zasedena hotela Zlatorog in Jezero. VV ostalih hotelih je še ne-

kaj prostih postelj, medtem ko je v zasebnih sobah prostih 300 postelj. Lov na postrvi je odprt do konca septembra. Na Bledu je zaseden hotel Krim, medtem ko je v drugih hotelih in v zasebnih sobah še nekaj prostih postelj. V Kranjski gori je dovolj prostora v vseh hotelih in v zasebnih sobah. Dovolj prostora je tudi v zasebnih postelj v gostišču Grad-hrib in v zasebnih sobah. V domu na Krvavcu je dovolj prostih postelj. Dovolj prostora je tudi v hotelih »Evropa« in »Jelen« v Kranju. V nedeljo, 1. septembra, bo nad Tržičem II. mednarodni ljubeljski moto-cross s pričetkom ob 14.30 uri. Sodelujejo tekmovalci iz Avstrije, Bolgarije, Italije, Jugoslavije, Madžarske, DR. Nemčije, ZR Nemčije, Sovjetske zveze in Švice. V Tržiču in v Podlublju je trenutno na razpolago še nekaj prostih postelj. Dovolj prostora je tudi v planinskih domovih. Pod Storžičem in na Kofcah.

Na Bledu je še vedno živahno

Zelo elegantna dvodelna obleka, ki bo pristojala tudi močnejšim ženam. — Plise je samo na eni strani in ji daje poseben modni čar

Otrok in igra

IGRA JE OTROKU prirodna potreba. Z njo prelira v stvarni svet, nabira življenjske izkušnje, razvija svoje telesne in duševne sile, se vključuje z njo v skupnost vrstnikov in se pripravlja za delo. Zdrav otrok se nenehno igra; če mu kdaj ni do igre, je to že znak pripravljajoče se bolezni.

Starši se včasih zaskrbijo, no sprašujejo, če je pravilno, da se njihov otrok, ki vodi že v šolo, preigra vse dni popoldneve.

Znanost ugotavlja, da je doba igre celotno otroštvo, postopno se ji priključujejo druge dejavnosti, med katerimi je delo na prvem mestu. Igra naj se torej še solki otrok, le najprej mora praviš solsko in domače delo. Otrok utrpi s prezgodnjo izgubo igre (n. pr. če mora prezgodaj trdo delati, ali je preobremenjen z učenjem vsega mogočega: tujih jezikov, glasbe, plesa ipd.) ne nadomestljivo škodo v svojem razvoju.

Starši, kot tudi vzgojitelji, naj se med otrokovo igro ne vmešavajo s poučitvami in popravki. Pobude bodo škodovale otrokovi samostojnosti. Odrasli bodimo pozoren opazovalec, posegajmo v igro le, če je neogibno potrebno. Svojo igro naj si izbere otrok sam, potem pa pri njej vztraja, dokler je ne dovrši. Če se mu kaka igralna storitev posreči, ga je treba poveliti in s tem spodbuditi,

toda na pravi način. V ospredju mora biti storitev in ne otrok. Važen ne sme biti otrokov jaz, ampak tisto, kar naredi (Zato ne bo-

mo dejali: »Ti si pa res pravi mojster,« pač pa »hišica je pa res lepa!«) Na ta način ga bomo iz njegovih sebičnih teženj usmerjali k stvarnosti. Prav tako ga bomo zgođaj (po 3. letu starosti) vključili v igro s sovrstniki, v kateri se bo moral podrežati igralnim pravilom, se prilagajati tovarišem in se pripravljati za življenje v izvedružinski skupnosti.

RECEPTI

RIBO Z LUSKAMI najprej pomočimo za hip v vodo, jo položimo na desko in ostrgamo luske od repa proti glavi. Z dvema prstoma ji nato odstranimo škrge. Nato potegnemo iz ribe še drobovino. Porežemo še plavuti in ribo hitro operemo v tekoči vodi. Posebno dobro operimo trebušno votlino in odstranimo temno kožico, ki je grenka. Paziti moramo, da pri čiščenju rib ne razlijemo žolča; to je zlasti važno pri velikih ribah. Razlit žolč pogreši meso.

RIBJI ZREZKI

Ribe, limonin sok, olje, paprika, sol.

Ribe očistimo, operemo, oblikujemo zrezke in jih pohamo z limoninim sokom. Čez nekaj časa jih narahlo obrišemo in položimo na pomaščen žar. Najprej pečemo 2 minuti na eni strani, obrnemo in pečemo še 3 do 5 minut na drugi strani — po debelini zrezka. Pečene zrezke takoj premažemo z omako iz olja, paprike in soli.

Pazimo, da na prvi strani ne pečemo preveč, sicer ribe pri obračanju razpadejo.

SARDELE, OCVRTE

Sardele, sol, moka, jajce, drobtine, olje.

Večje sardele očistimo jim odstranimo glave in jih prerežemo po dolgem čez trebuh, da odstranimo hrbtnico. Tako dobimo kose v obliki zrezkov. Zrezke osolimo, povaljamo v moki, stepenemo jajcu in drobtinah ter ocvremo v vročem olju. Ponudimo jih s solato.

Zrezke lahko povaljamo tudi samo v moki in jih ocvremo. Lahko po odstranitvi kosti položite drugo sardelo na drugo, da bo zrezek debelejši.

Griža

PRAV TAKO kot tifus se ta bolezen prenaša z jedili, posebno s sadjem in z vodo, zato se v večjem obsegu pojavi proti jeseni, ko začne zoreti sadje.

Bolezen povzroča bacil griže, ki živi in se širi podobno kot bacil tifusa. Razgibalna doba do bolezni je pri griži le dva do deset dni. Pojavi

se glavobol, krči v mečih in telesna temperatura se dvigne. Bolnik včasih bljuva, trebljenja so zelo pogostna, krčevito boleča, tekoče sluzasta in krvavasta. Ob povsem razviti bolezni ni vročine, temveč znamenje oslavljenja. Griža povzroči tudi večkrat razne komplikacije drugod po telesu, kot vnetje sklepov, žolča, jeter in rane po črevesju.

Grižo in trebušni tifus je treba preprečevati s higien-skim urejanjem stranišč, greznic, vodnjakov, gnojšč, smetišč, odvodnih kanalov in z uničevanjem muh ter s splošno osebno snago. Če se bolezen kje pokaže, moramo vsako vodo pred uporabo, pred pitjem in umivanjem prekuhati, sadje in zelenjavo uživati le kuhano, muhe uničevati, ne jih le poganjati iz sobe, kakor je še marsikje navada.

Mali nasveti

GUMIJASTE TERMOFORE hranimo zmeraj odprte in obešene z navzdol obrnjenim ustjem. Sicer rad začne gumi razpadati.

KROMANE PREDMETE ne hranimo v vlažnih prostorih, kajti za vlago so zelo občutljivi. Kromane predmete, ki jih vsak dan uporabljamo, čistimo samo v topli vodi. Zbrišemo jih z mehko krpo.

GUMASTE GOSPODINJSKE ROKAVICE. Pri umazanem gospodinjstvem delu, posebno če imamo opravka z ostrimi kemikalijami, zaščitimo roke z gumastimi rokavicami. Da jih laže nataknemo, jih znotraj posujemo s smukcem. Po končanem delu jih očistimo še na rokah, snemamo jih previdno in posušimo znotraj in zunanaj. Suhe nasujemo s smukcem in shranimo zavite v čisto krpo na suhem in hladnem kraju.

Kako shranimo meso v toplih dneh

MESO SE NAM za krajši čas ohrani, če ga denemo med natrgane čiste koprive, med trtno listje ali med smrekove vejice. Vse skupaj zavijemo v prtič, ki smo ga namočili v slani ali okisani vodi in dobro oželi. Meso mora biti na hladnem.

Sveže meso ali manj trpežna salama, namazana z limoninim sokom in shranjena v hladni šrambi, se drži nekaj časa, ker limonina kislina prepreči bakterijam in mrčesu dostop.

Pomagamo si lahko tudi s suho marinado: 2 stroka

česna, kavno žličko kumine, lovorov list, majeron, vejico timiana, malo strte bazilike, poper. Vse našteto drobno sesekljamo, zmešamo s poprom in z žlico kisa in s tem nadrgnemo meso. Pri taki marinadi ne smemo uporabljati soli.

Večje kose mesa ohranimo za kak dan; če jih hitro opečemo, brž ohladimo in postavimo na hladno.

Shranjevanje olja

Olje ostane dalj časa dobro, ako steklenico zavemo s koščkom tanjše tkanine, ne da bi uporabili zamašek. Steklenica mora biti iz temnega stekla, shramba hladna, temna in zračna.

Shranjevanje sira

Sir ostane svež, ako ga zavijemo v prtič, namočen v slani vodi ali v beleni vinu.

Sodobna žena

Filmski portret
igravke
Jeanne Moreau

JEANNE MOREAU je danes verjetno najbolj cenjena francoska igravka in ena najpopularnejših in najbolj iskanih filmskih igravk sploh. Njeno ime in njen svojski obraz je znan malone vsakomur, čeprav nastopa zadnje čase večinoma v filmih, ki zaradi svoje zahtevnosti niso dostopni vsakomur. In vendar je še pred desetimi leti izkušeni Julien Duvivier dejal: »Iz nje ne bo nikoli nič — saj ni fotogenična!« Jeanne Moreau se ni rodila kot zvezda, ampak je šele po dolgih letih priprav dozorela v delu, ki ji je idealno ustrezalo (v Malleovih »Ljubimcih«). Odtlej je skrbno gradila svoj filmski lik in mu z vsakim filmom dodajala nove poteze, ne da bi spremenila njegovo bistvo.

Deset let dozorevanja

Jeanne Moreau se je rodila 3. januarja 1928 v Parizu. Svojo igravsko kariero je začela s študijem na konservatoriju in že z dvajsetimi leti je postala najmlajša članica gledališča Comedie Francaise. Hkrati je začela nastopati tudi v filmu — čez dan je delala v filmskih ateljejih, ponoči pa na odru.

Do leta 1958 je posnela že 19 filmov, vendar to povečini niso bila večja omemba vredna dela (morda bi omenili Beckerjev »Ne dotikaj se denarja« iz 1954). Teh prvih deset let je Jeanne Moreau dajala prednost gledališču, film je imela bolj kot postranski posel. Delo pri filmu ji je bilo sicer všeč, toda le malo pozornosti je posvečala izbiri svojih vlog.

Leta 1958 pa je v gledališču TNP (ki se mu je pridružila 1952) nastopila v delu »Mačka na vroči pločevinasti strehi« Tennesseeja Williamsa in dosegla velik uspeh. Prav ta vloga ji je odprla pot k naglemu vzponu tudi pri filmu. Sama pravi: »Mislim, da je bil po sredi slučaj. Hkrati sem dozorela kot osebnost — doživela počasno spremembo svoje fizične pojave — in srečala režiserja, ki sem ga zanimala tako, kot sem takrat bila.« Ta režiser je bil Peter Brook, ki jo je prepričal, da je sprejela vlogo v »Mački« in pod čigar vodstvom je kasneje oblikovala tudi eno svojih najboljših filmskih vlog — v filmu »Moderato cantabile«.

Po uspehu v »Mački na vroči pločevinasti strehi« je

Jeanne Moreau leta 1958 posnela tri filme, s katerimi je v treh velikih korakih prodrla in si zagotovila trajno mesto v francoskem filmu. V filmu »S hrbtno ob steno« Eduarda Molinara je dobila svojo prvo glavno vlogo in s svojo ledeno hladno igro kot nečimrna in sebična ženska že dala slutiti izredno igravsko globino. Zatem pa ji je dal Louis Malle (mimogrede: njeno ime je tesno povezano s francoskim »novim valom«), ki jo je opazil v »Mački«, glavno vlogo v svojih prvih dveh filmih — v »Dvigalu za morišče« in v

njenega razvoja. Grozljivi bližnji posnetek Jeanne Moreau (že samo dejstvo, da je njen obraz »prenesel« številne bližnje posnetke, priča o njeni veliki igravski zrelosti) kot ženske, ki so jo prijeli zaradi umora njenega moža, v kateri pa ni trohice kesanja ali strahu — je kot napoved igravkine upodobitve iznakažene duševnosti junakinje »Nevarnih zvez«. Posnetki igravke, ki brez miru pohaja po ulicah nočnega Pariza, pa so kot slutnja nemirnega obupa polnih iskanj, ki jih je tako mojstrsko podala v filmih »Ljubimca«, »Noč« in »Moderato cantabile«.

Trilogija o moderni ženi

Če nazadnje omenjene tri filme idealizirano imamo kot celoto (ker so si vsebinsko nekje sorodni), nam manjka samo še korak do ugotovitve, da ti trije filmi pomenijo dialektično trilogijo o položaju moderne žene v določenem sloju družbe. V tej trilogiji je film »Ljubimca« teza (beg z lepim tujcem), »Moderato cantabile« protiteza (zavrnitev bega kot možne rešitve) in »Noč« pesimistična sinteza: sprejem dejanskega stanja.

ske, ki jim za življenje ni treba delati. Problemi Jeanne Moreau, kakršno poznamo s filmskega platna, so zato problemi, ki jih rodi večno brezdelje.

Jeanne Moreau ima izreden talent za ustvarjanje občutja dolgočasja in prav ta sposobnost ji je omogočila, da je tako precizno oblikovala nekatere svoje vloge. Ta njena sposobnost ji kot igravki hkrati postavlja omejitve in ji je vir ustvarjalne sile: na tem področju je neprekoslji-

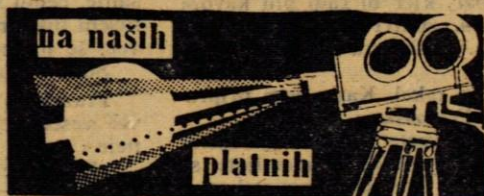
Zamirajoči nasmehi

To njeno sposobnost je prvi odkril Louis Malle, ko ji je zaupal zahtevno vlogo v »Ljubimcih«, ki jim je Jeanne Moreau s svojimi zamirajočimi nasmehi in splošnim vtisom slutnje neskončnih globin ženskosti v enaki meri pripomogla do uspeha kot Malle. S tem filmom pa je tudi, kot že omenjeno, sama dokončno prodrla in potem dosegala vedno večje uspehe.

Njena vloga v Antonionijevi »Noči«, v »Nevarnih zvezah« Vadima in Vaillanda (neskončna pokvarjenost), v Truffautovem »Julesu in Jimu« (smisel za humor) in v Loseyevi »Evi« (po njeni izjavi nasprotje vsega, kar je dozdaj igrala) bi zahtevale samostojne analize, a se vanje tu ne moremo spuščati.

Naj za konec zadostuje ugotovitev, da uspeh Jeanne Moreau sloni na dveh temeljih: na njenem igravskem talentu in izrazito filmski tehniki igranja (saj nam lahko brez besed, zgolj s skopimi gestami in izrazom svojega zanimivega obraza posreduje določeno misel) in pa na dejstvu, da je vse od »Ljubimcev« naprej skrbno gradila svojo filmsko podobo. To pa je nezmotljivo podoba sodobne žene — emancipirane žene v svetu, ki na njeno emancipacijo še ni pripravljen. Prav temu Jeanne Moreau nedvomno dolguje doberšen del svojega velikega uspeha, ki ji, tako vsaj kaže, zagotavlja ob njenih igravskih sposobnostih še plodno in dolgo igravsko kariero.

Dušan Ogrizek

»MOZ SVOJE ZENE« je poljska komedija na račun obžudovanja športnikov: komponist, mož športnice ne more priti na glasbeni festival kot, da se preobleče v športnika. V filmu, ki ga je režiral Stanislaw Bareja, igraata Aleksandra Zawierusanka in Bronislaw Pawlik.

»VSE V ROK SLUŽBE« je komedija o oficirskih »posilnih« in o vseh mogočih in nemogočih stvareh, ki jih doživljajo — in se jim štejejo v kdrovski rok. V tem zabavnem italijanskem filmu, ki ga je režiral Mario Mariani, igrajo Vittorio de Sica, Dorian Gray, Renato Rascel, Gino Cervi, Didi Perego in Lelio Luttazzi.

»Ljubimcih«. Vloga v »Dvigalu za morišče« še ni bila tiste vrste, da bi igravki prinesla slavo, vendar pa je zanimivo, da lahko že v tem filmu opazimo dve podrobnosti, ki nekako simbolično napovedujeta dve glavni liniji

Važnejša kot ta malce nasilna analiza pa je ugotovitev, ki ni sporna: da je namreč Jeanne Moreau v vseh svojih pomembnih vlogah (z izjemo »Julesa in Jima«) upodabljala predstavnice vrhnjih družbenih slojev — žen-

va, toda kadar prestopi njegove meje in se spoprime z junakinjo iz delavskega razreda, je občutno manj doma. Verjetno bi temu lahko delno pripisali tudi relativno nepomembnost njenih vlog v prvih desetih letih.

Toda kaj naj pričakujem od tujine? Mar je tam kaj drugače? Kaj sem pričakovala od Italije? Da pozna skrivnosti? Tuje obrede ali obrede tujine, ki te prevzamejo, da odtelej živiš s skrivnostjo? Saj vendar poznam tujino, poznam Italijo, neumna reč, da se ženska s tako jasnim, mnogojezičnim poklicem vdaja takšnim utvaram. Pomislila je na vratarja v svojem hotelu in vratarja v Pavoneju, toda zatem se je nenadoma spomnila sinočnje hiše, na progi od Milana proti Benetkam, hiše ob izhodu iz Verone. Nekoč je bila morda belo opleskana, zdaj je umazani omet visel v cunjah, okna v prvem nadstropju so bila zaprta z oknicami. Morda je stanovanje v prvem nadstropju prazno? Oknice v prizemlju so bile odprte, toda vsa okna temna, krog hiš sta bila pesek in zemlja, drogovi za perilo, kjer je viselo nekaj srajc in brisač, mimo hiše je vodila cesta, stranska cesta, brez avtomobilov, slabotno se je lesketala v poslednji svetlobi vodenega ravninskega neba, tudi tračnice so se kakor plesnivo fosforescentne niti razpredale mimo hiše, tiri izpadnice iz Verone, ob nerazsvetljeni hiši, v njej so najbrž ljudje, le luči ne prižgejo, hiša je bila kocka, kocka neutешljivosti in razpada in skrivnega življenja, življenje v temi, z okroglimi strešniki na skoraj ravni strehi, s poškodovanih dimnikov je na okrogle strešnike padal omet, vlažni madeži so prepredali zidove iz gole opeke in sivih krp ometa, vselej so me zanimala le takšne hiše, prodrati sem želela v skrivnost takšnih hiš, vsa Italija je iz takšnih hiš, kjer posedajo ljudje zvečer v mraku in verujejo skrivnosti, siromašne, grenke, svetle skrivnosti, vse je najbrž le književna zamisel, ki so jo vzbudili neorealistični filmi, delček omame v poeziji južnjaškega proletariata, italijanski proletarijat je književno en vogue, toda najbrž mu tega ni mar, najbrž se želi odreči poeziji, najbrž mu sploh niso všeč filmi, ki sicer želijo spremeniti njegovo življenje, pa so sočasno podlegli vidni mikavnosti tega življenja. Skomignila je z rameni. Toda to ni več moje vprašanje, vračam se v Nemčijo.

Počesala se je, odmaknila pogled od zrcala in odkrila, da še ni zaprla oknic. Vsakdo, ki je v temi šel mimo, bi lahko videl, kako sem se česala. Naglo je stopila k oknu in ga odprla, da bi lahko zaprla oknice, pogledala je na skoraj prazno Rivo degli Schiavoni, bledikasto svetlobo obločnih luči, pršivo luč na nabrežnem tlaku, zabijač se gondole v temni vodi lagune, kjer so na namišljenem obzorju žarele drobne luči na obali Giudecce. Nekaj časa je opazovala vlačugo, ki je hodila sem ter tja ob vznožju spomenika, še mlado, prikupno vlačugo s svetlo pobarvanimi lasmi, oblečeno v zelen plašč. Šele potem je odkrila moškega iz Pavoneja, takoj ga je prepoznala, malega črnega Angleža. Mar je Anglež? Mar je pederast? Čeravno je v slabi svetlobi komaj spoznala njegov obraz, stal je spodaj, naslonjen na steber pri postajališču vaporetov, majhen, gologlav, črnolas, oblečen v svetlo siv plašč, prav mirno je gledal proti Franziskinemu oknu, in ko je videl, da ga je opazila, je dvignil desnico in ji pomahal s kretnjo, ki je nedvomno pomenila, da jo vabi k sebi. Kretnja je izdajala samoumevno resnobo in ljubezniv namig, brez sleherne zlobe, podobna je bila pogledu, ki ji ga je namenil v čajnici pri Pavomeju, preprosta, tiha kretnja brez lokavosti, klic starega znanca, podobna skoraj mahanju angela. Franziska mu ni dala znamenja, vendar je bila tako presenečena, da je pozabila zapreti oknice. Le okno je zaprla, si nataknila čevlje, oblekla plašč, ugasnila luč in odšla iz sobe. V slabo razsvetljeni veži jo je zaustavil starec, nočni vratar, in dejal, da jo je v predvorju dolgo čakal neki gospod, od časa do časa je sicer odšel pa se spet vračal. Naročil je, naj bi signore ne vznemirjali, ker bo vse-kakor sama prišla. »Tujec,« je dejal starec, »moški, ki pozna potrepljivost.« Besedo »pazienza« je izrekel z občudovanjem. »Pred četrto ure je odšel, ker sem mu dejal, da moram ob dvanajstih zakleniti hotelska vrata.« Stopil je z njo k vratom in jih odklenil.

Stala je pred hotelom in neznanec je počasi prišel bliže.

»Menil sem, da bi lahko še skupaj popila skodelico kave,« je smehljaje se dejal v nemščini. Govoril je z naglasom, vendar brez napak.

Stavek je povedal z naglasom Angleža, ki govori nemščino.

Franziska je prikimala. Neznanečev obraz je bil od blizu videti ozek in prikupen, čiste, krepke in oble oblike. Visoke ličnice niso izstopale, bile so zaobljene. Oči so se Franziski zdele hladne, vendar prijetno hladne, in neke v njih je zaznala čisto prijaznost, tiste vrste prijaznost, kakršno čutimo do otrok in živali.

»Kakšne oči imate?« je vprašala Franziska,

kajti v polmraku je sicer videla izraz, ne pa tudi barvo njegovih oči.

»Sive,« je rekel.

»Tako sem tudi mislila.«

Za trenutek jo je prijel za laketa, da bi jo popeljal v temen prehod, ki je mimo hotela vodil proti S. Zaccariji. Šla sta mimo svetlobo in zelene vlačuge, stoječe pri vhodu v temno votlino, lesketala se je in radovedno zrla za njima. Potem sta prišla na trg, kjer se je na eni strani lesketalo cerkveno pročelje kot rakova lupina.

»Anglež ste, kajne?« je vprašala Franziska.

»Irec,« je odgovoril neznanec. »Angleški Irec. Angleški potni list imam. Imenujem se Patrick O'Malley.«

Za menoj lahko govorite angleško, če želite, mr. O'Malley.«

A. A. BEG

»Prav rad, če me boste klicali Patrick.«

Franziska ni odgovorila na vabilo, toda odle-taj sta govorila angleško.

»Gre za določen bar, kjer bi radi pili kavo?« je vprašala Franziska. »Četrto je nekam nenavadna,« je pristavila. Zašla sta v temne ulice onkraj S. Zaccarie.

»Ne gre za bar,« je rekel. Kavo bom pripravil v svojem domu, Franziska.

Obstala je. »Od kod veste, kako mi je ime?« »Vse vem o vas,« je rekel. »Imenujete se Franziska Lukas, rodili ste se 5. novembra v Dürnu v Porenju, poročena, po poklicu tolmačica, stanujete v Dortmundu.«

»Vratar v hotelu je občudoval vašo pazienzo, mr. O'Malley,« je rekla. »Kaže, da je meril na vašo napitnino.« Stopila je dalje.

»Prijazen starec,« je rekel njen spremljevalec. »Neprimerno ljubeznivejši kot falot v Pavoneju.«

»Tudi to že veste?«

»Da. Stal sem v veži, ko ste se pogovarjali z vratarjem. Potem sem odšel za vami, da bi videl, kje stanujete. Toda preden sem sedel v predvorju vašega hotela, da bi vas počakal, sem se vnovič vrnil v Pavone in pojasnil svoje stališče do vratarjevega velikodušnega izdatka. To bi morali videti. Pred najmanj desetimi pričami sem mu povedal svoje mnenje.« Franziska je videla, kako se je spet sprelevil v majhnega hudobca. »To si lahko privoščim: da nekomu povem svoje mnenje.«

»Lepa hvala,« je suho rekla Franziska. »In čemu vse to?«

»Ne vem,« je odgovoril O'Malley, »prav res, ne vem, čemu sem vam sledil v Pavonejevo vežo. Morda zato, ker ste mi ugajali, pa zaradi načina, kako ste opazovali ljudi, in ker se mi je zdelo, da ne sodite k drugim.« Umolknil je. Potem je rekel: »Moja slabost so ljudje, ki ne sodijo k drugim. Slabost imam pa dober pogled.«

Nekaj trenutkov sta molče stopala drug zraven drugega. O'Malley je bil malce nižji kot Franziska; tako je videla njegove gladke, črne lase. Njegov sivi plašč se je živahno svetlil v temni ulici, kjer sta hodila, ribji vzorec v živahnih sivi volni, angleški tweed.

»Ste prepričani, da pojdem z vami v vaše stanovanje?« je vprašala Franziska.

»Nikar ne igrajte nevednice,« je rekel. »Prav dobro veste, čemu ne sodim med druge ljudi. Med normalne ljudi, ki bi se jih lahko bali.«

»Po čem sklepate, da to vem?«

»Tega sploh nisem vedel. Zdal vem.«

»Majhen hudobec ste, Patrick!«

»Morda. Včasih. Pa tudi vi niste angel. Sledil sem vam, ker se mi je zdelo, da se morata dva uboga padla angela spoznati.« Prišla sta na majhen slabo razsvetljen trg, ležeč med pritličnimi hišami. Na dveh koncih sta ga obdajala kanala. Tlakovan je bil s sivimi ploščami, le kamni na robu kanala so bili iz belega granita, bela, lesketajoča se proga v temi, ki je svarila pred vodo. Onkraj kanala je stala palača, eno izmed oken je bilo razsvetljeno in slišala sta petje, ki so ga spremljala glasbila. Obstala sta in pri-sluhnila. »Donizetti,« je rekel Franciskin spremljevalec. Morda je bil nočni koncert Radia Italia, morda gramofonska plošča, in liričen tenor je pel arijo iz Donizettijevega »Elisir d'amore«. Nehote sta zabredla med zvoke in obstala na robu kanala, na belih granitnih kamnih, dve stopnici sta vodili do poti, kjer je bila privezana gondola, in Franziska je navzlic mrazu sedla na zgornjo stopnico in prisluhnila, Patrick O'Malley pa je stal. Ponudil ji je cigareto in potem sta kadila, tenor pa je neverjetno mehko pa vendar jasno pel besede »Una furtiva lacrima«, ljubezenski napoj se je mešal s temno vodo v kanalih, pritajena solza je spolzela prek obličja noči. Ko je prenehal, so zaključili zvočnik in luč je ugasnila.

»Toda nekaterih reči ne vem,« je rekel O'Malley. »Tako na primer, ne vem, čemu ste v Benetkah. Natančneje povedano: čemu ste v Benetkah brez denarja in tukaj iščete zaposlitve. — Najbrž ste v dokajšnji zagati.«

Sedeča ob njegovih nogah je povedala svojo zgodbo noči in tujcu, ki je bil na tako pretiran način moški, da se ji ga ni bilo treba bati. Bila je kratka; čeravno mu ni ničesar zamolčala, niti strahu pred nosečnostjo, je bila pri kraju, ko je dokadila cigareto. Potem je vstala.

»To, česar ne razumem,« je dejala, »je vprašanje, čemu sem z obema moškima, onim, ki ga nisem nikdar ljubila, in drugim, ki ga ne ljubim več, še dalje spala.«

Suho se je zasmeljal. »Iz sle,« je rekel.

Franziska je odkimala. »Nikdar ni bilo preveč veselo,« je rekla. »Prej žalostno. Zlasti kasneje.«

»Prav,« je rekel O'Malley, »pustiva to! To je kaj drugega. Naprava, ki so jo v nas vgradili. Tukaj,« je pokazal na zapestje, »imam uro, ki se sama navija. Prav tako je z nami, z našo slo. Samodejno se navijamo. Imenitna iznajdba.«

»Vendar se je lahko ubranimo!«

»Ne,« je grenko dejal, »tega ne morete. To je duhovniška sleparija. Nekaj ljudi, pri katerih ta naprava ne deluje pravilno — nam kažejo za zgled askete.« Cigareto je zagnal v kanal. Ko da bi potrebovali ljubezenskega napoja. Pojdite, skuhajva si raje kavo! Ohranja nas budne.«

Odšla sta dalje. Franziska ni poznala četrta, kjer sta hodila; vedela je le, da gresta proti severu in da bosta prišla do Fondamente Nove, če O'Malley ne bo spremenil smeri.

»Strašno bi bilo, če bi imeli prav,« je rekla. Govorila je bolj zase in zato v nemščini.

»Strašno,« je ponovil. Besedo je očitno prevedel. »Strah. Nasilje. Da, živimo pod nasiljem. V senci samogibnega strahu.«

Anekdote o velikih ljudeh

Humorist na klavirju

MARK TWEN, slavní humorist in pisec knjige »Tom Sawyer«, je bil nekoč v družbi slavnega pianista. Ta je vprašal Twena, če je muzikaličen.

— Tega prav zares ne vem — odgovori humorist, a nekoč mi je prav to rešilo življenje. Spremljal sem očeta na klavirju.

— Zanimivo! Kako se je to zgodilo?

— Ko sem bil še majhen, je bila v našem mestu velika poplava. Voda je vdrla v naše stanovanje, moj oče je sedel na omaro, ki je plavala in se tako rešil...

— In kaj je bilo z vami? — ga radovedno vpraša pianist.

— Jaz sem ga, kot sem že rekel, spremljal na klavirju.

Sopotnik pod klopjo

NEKOČ JE MARK TWEN stal pred okencem železniške blagajne, da kupi karto, ko pride znanec in ga poprosi, da tudi njemu kupi karto, ker potuje v isti smeri, a nima denarja.

— Karte ti ne morem kupiti, toda obljubim ti, da te bom skrtil pod klop — reče Twen in ga pošlje v vlak.

Ko pride sprevodnik, mu slavní humorist pokaže dve karti. Ta se začudi in vpraša:

— Zakaj dve vozovnici?

Humorist mu pojasni:

— Ena karta je zame, a druga — in z roko pokaže pod klop — je za mojega prijatelja, ki najraje potuje tako.

Pismo z morja

Pionirke, pionirji in cicibani, ki letos letujemo v peti izmeni na Stenjaku, želimo našim prijateljem, da lepo izkoristijo še ostali del počitnic, ki jih še loči do začetka šolskega leta.

Pozdravljajo tudi svoje starše, ZPM in Center za pionirsko letovanje v Kranju.

Tukaj nam čas zelo hitro mineva. Imamo lepo vreme, dobro hrano in upamo, da bomo prišli domov lepo zagoreli in zdravi.

Pozdrave pošiljajo:

Gusarji, Delfini, Morski psi, Hobotnice, Morske deklice,

**mlada
rast**

Žogice, Miške, Čebelice, Gamsi, Borovi storžki in Metuljčki. Vseh nas je 120.

POLETJE V KRALJEVICI

Sreda, 10. julija

Zaradi oblačnega vremena ni bilo najbolj primerno za kopanje, zato smo se odločili za izlet v Omišalj na Krku. Peljali smo se z manjšo motorno ladjo JADRANKO, ki jo tamkajšnje turistično društvo uporablja za prevoz turistov, kamor se pač želijo popeljati. — Omišalj je staro zgodovinsko naselje na visoki skali nad morjem s frankopansko trdnjavo. Stari del naselja je bil v popoldanski vročini videti zelo dolgočasen, drugače pa zanimiv po starinskem obmorskem načinu gradnje. Sem pa tja smo videli le stare ljudi, mladi so bili vsi ob morju na plažah in drugod. S trdnjavskega obzidja se je odpiral lep razgled po morju in po otoku.

Četrtek, 1. julija

Danes sta prispela na motorju z Gorenjske naš starešina in neki neznanec. Neznanec je bil po rodu Amerikanec, predstavnik mednarodne skavtske organizacije. Zaželel si je, da bi nekaj dni ostal v našem taboru. Mi smo ga po običaju z veseljem sprejeli. Po poklicu je bil naš gost študent z univerze Minesota. Na naš dnevni red se je kar hitro navadil, posebno pa so ga zaradi njegove preprostosti vzbujali mlajši taborniki. Ponoči ob polni so najbolj izkušeni taborniki odšli na nočni pohod v več ur oddaljene Fužine na obisk k hrvatskim tabornikom. Ob vrnitvi so povedali, da so jih hrvatski tovariši za prihodnje leto povabili na taborjenje v Fužine, kjer imajo hrvatski taborniki svoj taborniški center.

Sreda, 17. julija

Če že pišemo dnevnik, bi bilo potrebno vsaj enkrat spregovoriti tudi o tem, kako taborniki opravljajo nočno stražarsko službo. — Čuvati in varovati ves tabor je čast in ponos vsakega tabornika. Zlasti se, če mu to dolžnost zaupajo tudi ponoči. V našem taboru ni bilo nikoli vprašanje, kdo bo opravljal to odgovorno dolžnost!

Prisluhnimo besedam, ki jih je zapisal nočni stražar v taborniški dnevnik: — Noč od 16. na 17. julij je bila prav lepa, jasna in zanimiva. V šotorih vse mirno! Nočno stražarsko dolžnost sem prejel točno ob eni ponoči. Mlajšega dežurnega, ki mi je bil dodeljen za kratkočasje, sem poslal spat. Dolžnost sem sprejel v redu, le da se mi je zazdelo nekoliko sumljivo, ker sem našel okrog šotorov in na mizi nekaj stisnjenih tub zobne paste in izpraznjeno škatlo paste za čevlje. Menda so nagajivci mazali svoje speče tovariše z zobno pasto in morda celo s črno pasto za čevlje. Pravijo, da je to taborniška navada pred slovesom. Naslednji dan je nameravalo odpotovati pet tovarišev. — Navada se mi namreč ne zdi nič kaj posrečena!

Godba v bližnjem hotelu PRAHA je utihnila ob pol treh ponoči. Ob tretji uri se je pojavil na skrajni zahodni strani, nizko na obzorju, zadnji krajec. Ob pol štirih pa se je na vzhodu že naglo danilo in od tamkaj se je bližal dan. Prvi ptiči so zapeli nekaj pred četrto uro in

Čez nekaj dni bodo šolski prostori zopet oživel. Učilnice se bodo napolnile in brezskrbnih počitnic bo konec. Začelo se bo resno šolsko delo in učenje

GOVEDO JE ZELO KROTKA in poslušna žival.

Človeku služi kot hrana, a uporablja se tudi za delo. Krave nam med ostalim, dajejo tudi veliko mleka. Med njimi po se je neka krava proslavila prav kot »inženir«.

To se je zgodilo v Ameriki. Newyorški bogataš Billing, je na strmim in visokem bregu gradil palačo. Prav takrat, ko je bila zgradba pod streho, je bogatašu padlo na pamet, da je treba zgraditi tudi pot v breg, do njegove hiše. Hitro je poklical enega najboljših inženirjev in ga prosil, naj mu določi potek poti.

Razgovoru med bogatašem in inženirjem pa je prisostvoval tudi neki zoolog, bogatašev prijatelj. Billing je želel, da ima v nekaj dneh določeno pot.

— To je nemogoče — je dejal inženir. V tako kratkem roku se pot ne more trasi-rati.

KRAVA

Zoolog se je tedaj vmešal v pogovor in rekel bogatašu: »Če tako hitiš s to potjo, sta.

zakaj potem ne vzameš na pomoč krave?

— Krave?! Kaj ti le pade v glavo! — se začudi bogataš.

— Da, da, prav kravo — mirno nadaljuje zoolog. Na bregu poleg palače zgradi stajo za kravo in ukaži, da jo vsak dan odvedejo do vznožja, od koder misliš začeti gradnjo poti, potem pa naj jo pustijo, da se sama vrne v svojo stajo. To ponovi nekaj dni. In videl boš, krava bo našla najkrajšo, najlažjo in najmanj strmo pot do tvoje palače.

Bogatašu se je mudilo in ni mogel drugega: poslušal je nasvet prijatelja zoologa. In na ozki stezi, ki jo je takrat napravila krava od vznožja strmega kraja vse do palače, je danes široka asfaltna cesta.

odtlej je v gozdu kmalu zaživel. Jutranjih mišičnikov ni bilo nič na sprehod. Le mali jež se je naglo pomikal proti zelenemu šotoru. Ob štirih je bilo že popolnoma svetlo —.

Četrtek, 18. julija

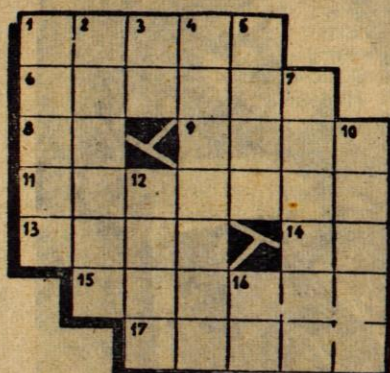
Se dva dni in spet bomo odpotovali nazaj na Gorenjsko. Ta dan smo napravili preizkušnjo, koliko novincev se je naučilo plavati. — Ze ob prihodu smo prevzeli nalogo, da se vsi neplavavci morajo naučiti plavati. Zahteva je bila res velika, saj ob prihodu kar petnajst tabornikov ni znalo plavati. Plaža je bila koč hlašč za učenje in najboljši plavavci so prevzeli nalogo, da vsaj enega tovariša nauče plavanja. — Med učenjem smo ugotavljali, da se neplavavci presenetljivo hitro privajajo na plavanje, končno preizkušnja pa je pokazala, da je bil uspeh ta, saj so se vsi naučili plavati, razen dveh. Med trinajstimi taborniki, ki so se naučili plavati, jih je na preizkušnji kar osem preplavalo dolžino nad 30 metrov, 5 pa jih je premagalo nekoliko krajšo razdaljo.

Uspeh je bil večji kot smo mogli pričakovati. K temu je seveda veliko pripomogla odlična plaža, pa tudi plavalni učitelji (to so bili kar navadni taborniki, a dobri plavavci) so se dobro izkazali, saj so vztrajali do zadnjega.

Nemogoče bi bilo v naš zapis zajeti vse, kar je viden opazovalec taborniškega življenja zapisal v odredni dnevnik. Koliko je še različnih zanimivih podrobnosti, veselih dogodkov in mladostnih doživetij, ki jih pa še bolj vestno pero ne more in jih ne bo moglo opisati v vsej izvirnosti.

J.B.

Križanka št. 32

Križanka je magična, zato velja prva številka za opis vodoravno, druga pa za navpično.

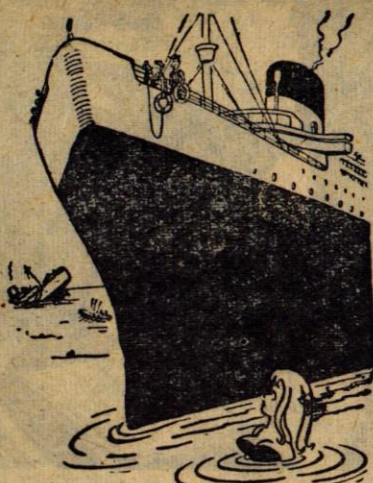
1., 1. namizno pregrinjalo, 6., 2. širok plašč, 8., 3. avtomobilska oznaka Titograda, 9., 12. mejno gorstvo med Evropo in Azijo, 11., 4. slepilo, videz, 13., 5. mikavnosti, 14., 16. avtomobilska oznaka Danske, 15., 7. najden predmet, 17., 10. strežnik.

Znajdljiv pismonoša

Izvolite!

Pomoč

— Katero številko pasa vam naj vržemo v morje!

Zaposlenost

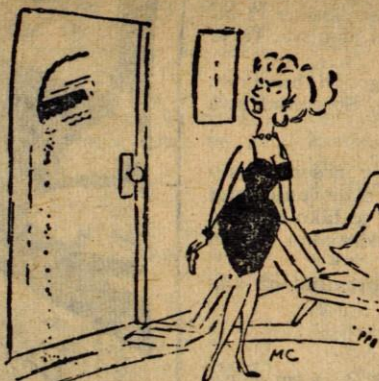

— Vrni se domov! Prišel boš pomagat očetu kdaj drugič!

Rešitev križanke št. 31

Vodoravno: 1. stenica, 8. roburit, 9. PR, 10. dina, 11. bis, 12. slez, 14. at, 16. Radenci, 18. krmpač.

Slovo

— Ampak, gospod Majcen, rekla sem vam že lahko noč!

Brez besed

Brez besed

HOROSKOP

Velja od 31. avg. do 7. sept. 1963

OVEN (21. 3. — 20. 4.)
Slučajna srečanja, toda brez trajnejših posledic. — Morebitni neuspeh v poklicnem delu naj te ne moti, zakaj z vztrajnostjo v doglednem času dosežeš precejšnje uspehe na raznih področjih.

BIK (21. 4. — 20. 5.)
V kratkem dosežeš tisto, kar si tvoje srce najbolj želi. Trenutki sreče s komaj spoznano osebo se razvijejo v globoko prijateljstvo. Ekonomski položaj se bo izboljšal. Tvojim izgovorom se bodo smejali.

DVOJKA (21. 5. — 20. 6.)
Več popustljivosti v domačem in tujem okolju in izogneš se marsikateri nevesčnosti. Ugodne razmere za uredništev zanimive in koristne pobude. Nekomu tožiš o zdravju in poslušaj njegove nasvete.

RAK (21. 6. — 22. 7.)
Prijetno presenečenje in obisk, ki te razveseli. Potrebno bo razgovor z neko osebo, da se razčistijo zapleteni odnosi.

LEV (23. 7. — 22. 8.)
Živahni razgovori bodo rodili živahne rezultate, ki jih bo treba znati izkoristiti. Pozor na pretirano ljubosumnost, ki lahko marsikaj pokvari.

DEVICA (23. 8. — 22. 9.)
Ne razburjaj se zaradi malenkostnih stvari, ki jih hitro rešiš in vzpostavila se bo harmonija. V poklicnem delu: več poguma, spretnosti in vztrajnosti, pa uspeh ne bo izostal.

TEHTNICA (23. 9. — 22. 10.)
Nepričakovano se znajdeš v kočljivem položaju; iz tega te reši sopotnica. V nekaterih ljubezenskih podvigih več previdnosti, da ne bo prišlo do ne ljubih presenečenj. Kljub natolcevanju uspeš na poslovnem področju.

SKORPIJON (23. 10. — 22. 11.)
Izogibaj se preprirov s poklicnimi tovariši. Lepa prilžnost za postranski zaslužek. Ne zmeni se preveč za obrekovanja, zakaj aduti so v tvojih rokah.

STRELEC (23. 11. — 22. 12.)
Na poslovnem področju zadovoljenje, ki pa ne bo brez kapljice grenkobe. V domačem krogu te bodo karali zaradi po nepotrebnem zapravljanega denarja. Pismo.

KOZOROG (23. 12. — 20. 1.)
Zakaj zganjaš trmo, ko vidiš, da nimaš prav. Ponižaj se in popusti, pa bo vse v redu. Ne sprejmi povabila na izlet, da se nekomu ne zameriš.

VODNAR (20. 1. — 19. 2.)
Glede razvoja intimnih odnosov z drago osebo in sploh osebnega življenja je treba več odločne resnosti. V službi ti nekaj zakuha, pa ti nekdo pomaga, da potegneš pravo nit.

RIBI (20. 2. — 20. 3.)
Poklicno delo se bo lepo razvijalo, čeprav naletiš na nepričakovane ovire. Zdaj je pravi čas, da se uveljaviš s svojim konjičkom. Oseba s plavimi očmi te malce postrani gleda.

SVETNIK

varni, v kateri je z upokojenci pogosto igral domine in se v eni uri po petdesetkrat zlagal, da nima šestice, petice ali trojke.

— Ne sprašuj me — je rekel medtem, ko je sedel — malo je manjkalo, da mi ni neki svetnik razdejal gnezda.

— Svetnik?

— Da, svetnik. Pa je tudi bil kot...

— Kdo?

— Pa ta človek, vendar! Ime mu je bilo Vahid. Že dve leti je od tega, kar je prišel v našo ulico.

— Od kod mu pa to ime?
— Nadeli so mu ga. Veš, takoj ko je prišel, se je začel izdvajati. Z ljudmi se ni družil, vedno je bil mrke, zadržan in resen, a živel je kot mali bog, pa so mu dali to ime... In tako, ti povem, sta moja in svetnikova žena postali prijateljici. Saj veš, ženske hodijo druga k drugi na kavo in govorijo po tri ure in tako... In svetnikova žena, to je žena tega Vahi-

sesavnik... Vse, prav vse, pa še služkinjo. Pri nas pa samo ta stari »Tesla«, ki škriplje kakor hitro se pooblači. In tako vsak dan.

Kaj sem hotel. Malo bolj poprimem za delo, delam tudi v nedeljah in po urah. Moram se pohvaliti, tudi po trideset tisočakov je v ovitku. Toda tudi to je malo, ko pa sta moja in svetnikova žena začeli skupaj zahajati na trg. Veš, moja žena je malo mahasta, pa so v mojo hišo brez potrebe začeli prihajati purani, kokoši in kajmak... Govoril sem ženi, da malo preneha, razmisli, toda brez uspeha...

In kdo ve, kako bi se vse to končalo, če ne bi udarila strela z jasnega. Svetnika so porinili v luknjo. V njegovem podjetju je bila nekakšna velika zmešnjava v računih. Vse stvari so mu zaplenili, žena je odšla k staršem, on pa za ključavnico.

— Dobro se je zaključilo, ali ne?
— Veš, v naši ulici je spet lepo. Gospode ni več, vsi smo enaki, to je navaden, saj veš, kaj hočem reči...

— Vem, vem, toda, kaj boš, če se v ulici spet naseli kakšen svetnik?

— Naj pride! Moja žena se vsa nasrši, še pretepati se boče, če ji rečem: »Gospa, zmelji kavo.«

Miljo Čokara

da, je sčasoma postala zelo ugledna. Krznjeni plašč, obleke po modi, prstani in povrhu še služkinja. Lase si je pobarvala belo, nohte rdeče. V Granapu je nahrulila trgovca, ker ji je rekel: »Izvolite, tovarišica.«

Kmalu je še moja žena ponorela. Rekla mi je: »Ti si mi pa res neki kvalificirani rudar!« Motovilo si, da veš. S teboj nikoli ne bom postala gospa. Pa njiju poglej. Se dve leti ni, kar sta se doselila k nam, pa imata že frižider, televizor in stroj za pranje perila, preproge,